

**REGULAMENTUL CEE 1408/71
ȘI
COMENTARII
DISPOZIȚII GENERALE**

Coordonarea sistemelor de
securitate socială pentru
lucrătorii migranți

Ianuarie 2005

TITLUL I

DISPOZIȚII GENERALE ARTICOLELE 1 - 17 BIS

Articolul 1

Definiții

În scopul aplicării prezentului regulament:

a) termenii „lucrător salariat” și respectiv „lucrător” desemnează orice persoană:

i) care este asigurată, în baza unei asigurări obligatorii sau facultative continue, pentru unul sau mai multe riscuri corespunzând ramurilor unui regim de securitate socială care se aplică lucrătorilor salariați sau independenți, ori unui regim special al funcționarilor;

ii) care este asigurată, cu titlu obligatoriu, pentru unul sau mai multe riscuri corespunzând ramurilor cărora li se aplică prezentul Regulament, în cadrul unui regim de securitate socială care se aplică tuturor rezidenților sau întregii populații active:

- în cazul în care modurile de gestionare sau de finanțare a acestui regim permit identificarea persoanei ca lucrător salariat sau independent

sau

- în lipsa unor astfel de criterii, atunci când este asigurată în baza unei asigurări obligatorii sau facultative continue pentru un alt risc precizat în Anexa I, în cadrul unui regim organizat în beneficiul lucrătorilor salariați sau independenți, ori al unui regim prevăzut la punctul iii) sau, în absența unui astfel de regim în statul membru respectiv, în cazul în care respectă definiția dată în anexa I;

iii) care este asigurată cu titlu pentru mai multe riscuri corespunzând ramurilor cărora li se aplică prezentul regulament, în cadrul unui regim de securitate socială organizat în mod uniform pentru ansamblul populației rurale, conform criteriilor fixate în Anexa I;

iv) care este asigurată cu titlu voluntar pentru unul sau mai multe riscuri corespunzând ramurilor cărora li se aplică prezentul regulament, în cadrul unui regim de securitate socială al unui stat membru organizat pentru lucrătorii salariați sau independenți, ori pentru toți rezidenții ori pentru anumite categorii de rezidenți:

- dacă persoana exercită o activitate salariată sau independentă

sau

- dacă persoana a fost asigurată anterior, cu titlu obligatoriu, pentru același risc în cadrul unui regim organizat pentru salariații sau lucrătorii independenți din același stat membru;

b) termenul „lucrător frontalier” desemnează orice lucrător salariat sau independent care își exercită activitatea profesională pe teritoriul unui stat membru și își are domiciliul pe teritoriul unui alt stat membru unde se întoarce, de regulă, zilnic sau cel puțin o dată pe săptămână; totuși, lucrătorul frontalier care este detașat de întreprinderea de care aparține în mod obișnuit sau care prestează un serviciu pe teritoriul aceluiași stat membru sau al altui stat membru își păstrează calitatea de lucrător frontalier pe o perioadă de până la patru luni chiar dacă, pe parcursul acestei perioade, nu poate reveni în fiecare zi sau cel puțin o dată pe săptămână la locul său de reședință;

c) termenul „lucrător sezonier” desemnează orice lucrător salariat care se deplasează pe teritoriul unui stat membru, altul decât cel în care își are reședința domiciliară, pentru a efectua acolo, în numele unei întreprinderi sau al unui angajator din acest stat, o muncă cu caracter sezonier, a cărei durată nu poate depăși în nici un caz opt luni, dacă acesta locuiește temporar pe teritoriul statului respectiv pe durata activității sale; prin muncă cu caracter sezonier, se cuvine a înțelege o muncă ce depinde de succesiunea anotimpurilor și care se repetă în mod automat în fiecare an;

c) bis termenul „student” desemnează orice persoană, alta decât un lucrător salariat sau independent, ori un membru al familiei acestuia sau urmaș în sensul prezentului regulament, care își urmează studiile sau o formare profesională ce are ca rezultat o calificare oficial recunoscută de autoritățile unui stat membru, și care este asigurată în cadrul unui regim general de securitate socială sau al unui regim special de securitate socială aplicabil studenților;

d) termenul „refugiat” are semnificația care i se atribuie în art. 1 din Convenția privind statutul refugiaților, semnată la Geneva la 28 iulie 1951;

e) termenul „apatrid” are semnificația care îi este atribuită în art. 1 al convenției privind statutul apatrizilor, semnată la New York la 28 septembrie 1954;

f)

i) termenul „membru al familiei” desemnează orice persoană definită sau recunoscută ca membru de familie sau desemnată ca membru al gospodăriei de legislația conform căreia se acordă prestațiile sau, în cazurile prevăzute la articolul 22 paragraful (1) litera (a) și la articolul 31, de legislația statului membru pe teritoriul căruia aceasta își are reședința; totuși, dacă aceste legislații nu consideră drept membru al familiei sau al gospodăriei decât persoana care locuiește sub același acoperiș cu lucrătorul salariat sau independent, ori studentul, această condiție este considerată ca îndeplinită atunci când persoana respectivă se află, în principal, în grija acestuia din urmă. Dacă legislația unui stat membru nu permite identificarea membrilor familiei de celelalte persoane cărora aceasta se aplică, termenul „membru al familiei” are semnificația care îi este dată la anexa I;

ii) totuși, dacă este vorba de prestații pentru persoane cu handicap acordate, potrivit legislației unui stat membru, tuturor resortisanților acestui stat care îndeplinesc condițiile cerute, termenul „membru al familiei” desemnează cel puțin soțul/soția, copiii minori precum și copiii majori aflați în grija lucrătorului salariat sau independent, ori a studentului ;

g) termenul „urmaș” desemnează orice persoană definită sau recunoscută ca urmaș de legislația conform căreia prestațiile sunt acordate ; totuși, dacă această legislație nu consideră ca urmaș decât persoana care trăia sub același acoperiș cu defunctul, această condiție se consideră îndeplinită dacă persoana respectivă se afla, în principal, în grija persoanei decedate;

h) termenul „reședință” semnifică șederea obișnuită;

i) termenul „ședere” reprezintă șederea temporară;

j) termenul „legislație” desemnează, pentru fiecare stat membru, legile, regulamentele, prevederile statutare și orice alte măsuri de aplicare, existente sau viitoare, care privesc ramurile și regimurile de securitate socială prevăzute la articolul 4 paragrafele 1 și 2 sau prestațiile speciale cu caracter necontributiv prevăzute la articolul 4 paragraful 2 bis.

Acest termen exclude dispozițiile convențiilor prevederile acordurile existente sau viitoare, indiferent dacă ele au făcut sau nu obiectul unei decizii a puterilor publice prin care ele devin obligatorii sau domeniul lor de aplicare este extins. Totuși, în ceea ce privește dispozițiile convențiilor:

i) care servesc la punerea în aplicare a unei obligații de asigurare ce rezultă din legile sau regulamentele prevăzute la alineatul precedent

sau

ii) care creează un regim a cărui gestionare este asigurată de aceeași instituție ca aceea care administrează regimurile instituite prin legile sau regulamentele prevăzute la alineatul precedent,

această restricție poate fi ridicată oricând printr-o declarație a statului membru respectiv, care să menționeze regimurile de acest tip cărora li se aplică prezentul regulament. Această declarație este notificată și publicată conform prevederilor articolului 97.

Prevederile alineatului precedent nu pot avea ca efect sustragerea din domeniul de aplicare al prezentului regulament a regimurilor cărora li s-a aplicat regulamentul nr. 3.

[Nu se aplică în Spațiul Economic European (B)].

Termenul „legislație” exclude de asemenea dispozițiile care reglementează regimurile speciale pentru lucrătorii independenți, a căror creare este lăsată la inițiativa persoanelor interesate sau a căror aplicare este limitată la o parte din teritoriul statului membru în cauză, indiferent dacă acestea au făcut sau nu obiectul unei decizii a puterilor publice prin care ele devin obligatorii sau domeniul lor de aplicare este extins. Regimurile speciale în cauză sunt menționate la Anexa II;

j bis) termenii „regim special al funcționarilor” desemnează orice regim de securitate socială care este diferit de regimul general aplicabil lucrătorilor salariați în statele membre respective și căruia sunt direct supuși toți funcționarii și tot personalul asimilat, sau anumite categorii a acestora;

k) termenul „convenție de securitate socială” reprezintă orice instrument bilateral sau multilateral care leagă sau va lega, în mod exclusiv, două sau mai multe state membre, precum și orice instrument multilateral care leagă sau va lega cel puțin două state membre în domeniul securității sociale, pentru toate din ramurile și regimurile prevăzute la articolul 4 paragrafele 1 și 2, precum și acordurile de orice natură încheiate în cadrul instrumentelor menționate;

l) termenul „autoritate competentă” desemnează, pentru fiecare stat membru, ministrul, miniștrii sau o altă autoritate echivalentă responsabilă, pe întreg teritoriul sau pe o porțiune oarecare a teritoriului statului, de regimurile de securitate socială;

m) termenul „comisie administrativă” desemnează comisia prevăzută la articolul 80;

n) termenul „instituție” desemnează, pentru fiecare stat membru, organismul sau autoritatea responsabilă cu aplicarea întregii legislații sau a unei părți a acesteia;

o) termenul „instituție competentă” desemnează:

i) instituția la care persoana interesată este afiliată în momentul solicitării de prestații

sau

ii) instituția de la care persoana respectivă are dreptul sau ar avea dreptul să primească prestații dacă aceasta sau membrul, ori membrii familiei sale ar domicilia pe teritoriul statului membru în care este situată instituția

sau

iii) instituția desemnată de autoritatea competentă a statului membru respectiv

sau

iv) în cazul unui regim privind obligațiile angajatorului cu privire la prestațiile prevăzute la articolul 4 paragraful (1), fie angajatorul sau asiguratorul substituit, fie, în lipsa acestora, organismul sau autoritatea desemnată de autoritatea competentă a statului membru respectiv;

- p) termenii „instituția de la locul de reședință” și, respectiv, „instituția de la locul de ședere” desemnează instituția abilitată să acorde prestațiile la locul unde persoana interesată își are reședința, și instituția abilitată să acorde prestațiile la locul unde persoana respectivă își are locul de ședere și domiciliul temporar persoana respectivă, conform legislației pe care această instituție o aplică sau, dacă nu există o asemenea instituție, instituția desemnată de autoritatea competentă a statului membru respectiv;
- q) termenul „stat competent” desemnează statul membru pe teritoriul căruia este situată instituția competentă ;
- r) termenul „perioadele de asigurare” desemnează perioadele de cotizare, de angajare sau de activitate independentă, așa cum sunt definite sau recunoscute ca perioade de asigurare de legislația potrivit căreia au fost realizate sau sunt considerate realizate, precum și orice perioade asimilate, în măsura în care sunt recunoscute de această legislație ca echivalente cu perioadele de asigurare;
- s) termenii „perioade de angajare” sau „perioade de activitate independentă” desemnează perioadele definite sau recunoscute ca atare de legislația potrivit căreia au fost realizate, precum și orice perioade asimilate, în măsura în care sunt recunoscute de această legislație ca echivalent al perioadelor de angajare sau al perioadelor de activitate independentă; perioadele realizate în cadrul unui regim special al funcționarilor sunt de asemenea considerate ca perioade de angajare;
- s bis) termenul „perioade de reședință” desemnează perioadele definite sau recunoscute ca atare de legislația conform căreia ele sunt realizate sau considerate ca realizate;
- t) termenii „prestații”, „pensii” și „rente” desemnează orice prestații, pensii și rente, inclusiv toate elementele plătibile din fonduri publice, majorările de revalorizare a acestora și alocațiile suplimentare, sub rezerva dispozițiilor Titlului III, precum și prestațiile în sumă fixă care pot fi plătite în locul pensiilor și plățile făcute cu titlu de rambursare a cotizațiilor;
- u)
- i) termenul „prestații familiale” reprezintă toate prestațiile în natură sau în bani destinate să compenseze cheltuielile familiale, în cadrul unei legislații prevăzute la articolul 4 paragraful 1 litera h), cu excepția alocațiilor speciale de naștere sau de adopție menționate în anexa II;
 - ii) termenul „alocații familiale” desemnează prestațiile periodice în bani acordate exclusiv în funcție de numărul și, eventual, de vârsta membrilor familiei;
- v) termenul „alocații de deces” desemnează orice sumă plătită o singură dată în cazul unui deces, cu excepția prestațiilor în sumă fixă prevăzute la litera t).

ART 1 A

– **Noțiunea de lucrător** – termenul "lucrător" are o aplicabilitate comunitară care scapă definițiilor proprii fiecăreia dintre legislațiile naționale (CJCE, 19 martie 1964, Unger, af. 75/63).

Are calitatea de lucrător salariat sau independent orice persoană asigurată în cadrul unuia dintre regimurile de securitate socială menționate la articolul 1 a) din regulament, independent de existența unei relații de muncă (CJCE, 11 iunie 1998, A. Kuusijärvi, af. C-275/96 – 12 mai 1998, M. Martínez-Sala, af. C-85/96– 12 iunie 1997, P. Merino García, af. C-266/95 – 30 ianuarie 1997, F. Stöber și J. M. Piosa Pereira, af. C-4 et 5/95 – 3 mai 1990, Kits Van Heijningen, af. C-27/89– 9 iulie. 1987, Laborero et Sabato, af. 82/86 et 103/86 – 31 mai 1979, Pierik II, af. 182/78).

Acest articol este aplicat într-un mod foarte suplu de Curtea de Justiție a Comunităților Europene, întrucât o persoană asigurată în baza unei asigurări obligatorii sau facultative în cadrul unui regim general sau particular de securitate socială menționat la articolul 1 a), chiar și pentru un singur risc, are calitatea de lucrător (CJCE, Van Poucke, af.

C-71/93). Este cazul și pentru o persoană care lucrează cu normă redusă, chiar foarte puține ore pe săptămână (CJCE, 3 mai 1990, Kits Van Heijningen, prec.). De asemenea, mai mult decât locul de exercitare a activității profesionale, care poate fi situat în afara teritoriului comunitar, raportul care leagă un lucrător de un regim de securitate socială, respectiv regimul de securitate socială în cadrul căruia a realizat perioade de asigurare, este cel care caracterizează aplicabilitatea regulamentului nr. 1408/71 (CJCE, 14 nov. 1990, Buhari Haji, af. C-105/89 – 9 iulie 1987, Laborero și Sabato, af. 82 și 103/86: regimul belgian organizează afilierea persoanelor care lucrează în Zair).

– Extinderea regulamentului la lucrătorii **independenți** – Ca și regulamentul nr. 3 din 1958, versiunea originală a regulamentului nr. 1408/71 excludea din domeniul său de aplicare lucrătorii independenți (CJCE, 31 martie 1981, Galinsky, af. 99/80). Regulamentul nr. 1390/81 din 12 mai 1981 (JOCE nr. L 143, 29 mai 1981), a extins domeniul de aplicare a regulamentului nr. 1408/71 la persoanele care exercită o activitate independentă. Interpretând noțiunea de "lucrător independent" într-un mod larg (CJCE, 30 ianuarie 1997, Stöber și Pereira, prec.), CJCE a hotărât că un preot, asigurat voluntar în cadrul unui regim de securitate socială pentru independenți, era un lucrător în sensul regulamentului de coordonare, deși remunerația sa nu fusese plătită de ordinul său, ci de enoriași, întrucât această activitate era de natură profesională (CJCE, 23 oct. 1986, Van Roosmalen, af. 300/84).

– Aplicarea regulamentului la persoanele care nu exercită nici o activitate profesională – Regulamentul nu se referă la lucrătorii migranți, ci la lucrătorii care se deplasează (CJCE, 27 sept. 1988, Lenoir, af. 313/86). Astfel, s-a hotărât că noțiunea de lucrător, având o acoperire generală, ea privește orice persoană care, fie că exercită sau nu o activitate profesională, posedă calitatea de asigurat în baza legislației de securitate socială a unuia sau mai multor state membre (CJCE, 31 mai 1979, Pierik II, af. 182/78). Faptul că persoana nu mai este angajată într-un raport de muncă nu o privează de garantarea anumitor drepturi care sunt legate de calitatea de lucrător: CJCE, 15 iunie 2000, M. Seherer, af. C-302/98– 24 sept. 1998, Comisia vs/ Franța, af. C-35/97– 27 nov. 1997, H. Meints, af. C-57/96). Regulamentul se aplică astfel resortisantului unui stat membru care, după ce a ocupat acolo un loc de muncă salariat care îi conferea calitatea de asigurat, și-a stabilit reședința într-un stat membru în care s-a îmbolnăvit, deși nu lucrase acolo înainte de îmbolnăvire (CJCE, 10 martie 1992, Twomey, af. C-215/90).

Regulamentul operează o trecere progresivă de la noțiunea de lucrător la noțiunea de asigurat social, pentru a facilita șederile temporare și accesul la îngrijiri pe teritoriul comunitar pentru toți resortisanții asigurați, chiar dacă aceștia nu au calitatea de lucrător.

ART 1 B ȘI ART 1 C

– **Noțiunea de lucrători frontalieri și sezonieri** – Lucrătorii sezonieri și frontalieri intră în domeniul de aplicare al regulamentului care conține unele măsuri specifice pentru a ține cont de situația lor particulară. În afara acestor articole specifice, dispozițiile regulamentului le sunt aplicabile în aceleași condiții ca și celorlalți lucrători.

– Lucrătorul frontieră poate avea calitatea de salariat sau de independent. El își exercită activitatea pe teritoriul unui stat și își are reședința în alt stat unde se întoarce în fiecare seară sau cel puțin o dată pe săptămână.

- Lucrătorul sezonier își exercită activitatea în mod temporar. regulamentul fixează durata maximă de muncă la opt luni. Lucrătorul sezonier trebuie să dovedească această calitate a sa (articolul 108, regulamentul nr. 574/72).

ART 1 C BIS

- Noțiunea de studenți

- Studenții nu făceau inițial parte din dispozițiile regulamentului nr. 1408/71. O persoană care se deplasează în alt stat membru pentru a urma acolo studiile și care, în cursul acestei perioade, nu era asigurată în cadrul unui regim de securitate socială organizat în beneficiul lucrătorilor, nu era deci considerată ca lucrător în sensul regulilor de coordonare și era exclusă din domeniul de aplicare al regulamentului.

Cum studenții nu sunt vizați ca atare în regulament, ei puteau beneficia de dispozițiile acestui text, în calitate de membru al familiei lucrătorului. Într-o primă fază dispoziții au fost luate pentru a le permite să beneficieze de prestații în statul în care își efectuau studiile. Apoi regulamentul nr. 307/1999 al Consiliului, din 8 februarie 1999 (JOCE nr. L 38, 12 feb. 1999), a extins domeniul de aplicare al regulamentului la studenții care beneficiază de cea mai mare parte a acestor dispoziții. Cu toate acestea, în materie de determinare a legislației aplicabile, textele nu spun nimic. Trebuie pur și simplu a evita ca un student să nu aparțină de legislația a două state membre în același timp, sau să nu fie subordonat nici unei legislații.

ART 1 D și ART 1 E

Noțiunea de Refugiați și de Apatrizi

Drepturile conferite de regulamentul 1408/71 nu pot fi invocate de refugiați sau apatrizi decât dacă s-au deplasat dintr-un stat membru în alt stat membru (CJCE, 11 oct. 2001, Khalil, af. C-95/99-98/99 și 180/99).

ART 1 F

Un membru al familiei se definește ca orice persoană recunoscută ca membru al familiei sau desemnată ca membru al gospodăriei de legislația în baza căreia prestațiile sunt acordate sau de legislația statului membru pe al cărui teritoriu acesta își are reședința. Dreptul comunitar nu intervine în această definiție decât pentru cazuri particulare, dând directive destul de flexibile:

- o legislație națională trebuie să considere ca membru al familiei o persoană care se află în întreținerea lucrătorului, chiar dacă nu locuiește sub același acoperiș cu acesta;

- Dacă legislația unui stat membru nu permite identificarea membrilor familiei de celelalte persoane cărora ea se aplică, termenul membru al familiei are semnificația care îi este dată în anexa cu privire la prestații – membrii familiei nu ar putea beneficia decât la drepturile dobândite în calitate de membru al familiei sau de urmaș al lucrătorului (CJCE, 23 nov. 1976, Kermaschek, af. 40/76).

ART 1 G

- **Urmași** – Prin "urmași", trebuie să se înțeleagă orice persoană definită sau recunoscută ca atare de legislația în baza căreia prestațiile sunt acordate; dacă această

legislație nu consideră ca urmaș decât o persoană care locuia sub același acoperiș cu defunctul, această condiție este reputată a fi îndeplinită atunci când persoana în cauză se afla în principal în întreținerea defunctului. Termenii generali ai regulamentului nr. 1408/71 demonstrează că aplicarea acestuia nu este limitată la lucrători sau la urmașii lucrătorilor, care au exercitat activități în mai multe state sau care exercită ori au exercitat o activitate într-un stat, avându-și reședința în alt stat. Regulamentul se aplică de asemenea atunci când nu lucrătorul, și un urmaș al acestuia și-a avut reședința în alt stat membru (CJCE, 16 martie 1978, Laumann, af. 115/77). Regulamentul se aplică urmașilor lucrătorilor salariați sau independenți care au fost supuși la legislația unuia dintre statele membre, indiferent de naționalitatea acestor lucrători, atunci când urmașii lor sunt resortisanți ai unuia dintre statele membre.

ART 1 H și I

- Noțiunile de reședință și de ședere

– Termenul "reședință" semnifică șederea în mod obișnuit, fiind opus celui de "ședere" care se definește ca ședere temporară. Acest termen de reședință a fost completat de jurisprudența Curții de Justiție a comunităților europene, în special în afaceri cu privire la prestațiile de șomaj;

CJCE ia în considerare, în diferitele sale decizii:

- durata și continuitatea reședinței înainte ca persoana interesată să se fi deplasat, durata și scopul absenței sale, caracterul ocupației găsite pe celălalt teritoriu, precum și intenția persoanei interesate așa cum reiese din toate circumstanțele. (CJCE, 17 februarie 1977, Di Paolo afacerea 76/76). Mai mult decât o durată corect cuantificată, intenția individului este cea care e determinantă. Judecătorul comunitar se sprijină pe un fascicul de indicii, printre care intenția beneficiază de o atenție privilegiată (CJCE, 22 sept. 1988, Bergemann, af.236/87).

În alți termeni, reședința ar corespunde locului unde se află centrul principal sau permanent al intereselor lucrătorului (CJCE, 8 iulie 1992, Knoch, af. C-102/90), locul cu care subiectul are o legătură stabilă și dominantă.

ART 1 J

- **Noțiunea de legislație** - termenul "legislație" desemnează pentru fiecare stat membru legile, regulamentele, dispozițiile statutare și orice alte măsuri de aplicare, existente sau viitoare, care privesc ramurile și regimurile de securitate socială prevăzute la articolul 4 § 1 și 2. Această definiție se caracterizează prin conținutul său larg care înglobează toate tipurile de măsuri legislative, reglementare și administrative adoptate de statele membre. Ea vizează ansamblul măsurilor naționale aplicabile în acest domeniu (CJCE, 23 oct. 1986, Van Roosmalen, af. 300/84 – 31 martie 1977, Bozzone, af. 87/76). În aplicarea acestei definiții largi, este înglobată în noțiunea de "legislație" o lege belgiană care vizează să plaseze sub controlul Belgiei organismele care gestionează securitatea socială în colonii, în măsura în care regimul instituit are efecte în principal pe teritoriul metropolitan al Belgiei (CJCE, 11 iulie 1980, Comisia vs/ Belgia, af. 150/79 – 31 martie 1977, Bozzone, af. prec.).

Regulamentul nr. 1408/71 precizează că termenul "legislație" exclude dispozițiile convențiilor, existente sau viitoare, fie că acestea au făcut sau nu obiectul unei decizii a puterilor publice prin care erau făcute obligatorii sau era extins domeniul lor de aplicare. Se face excepție pentru dispozițiile convențiilor care servesc la punerea în aplicare a unei

obligații de asigurare ce rezultă din legi sau regulamente, ori creează un regim a cărui gestionare este asigurată de aceeași instituție ca cea care administrează regimurile instituite de legi sau regulamente, din momentul în care statul membru în cauză le declară conform articolului 97 (art.1 j)).

– Expresia "existente sau viitoare" nu trebuie să fie interpretată astfel încât să excludă dispoziții care, fiind anterior în vigoare, au încetat să fie în momentul adoptării regulamentelor comunitare (CJCE, 2 feb. 1984, Derks, af. 285/82). Ea include de asemenea dispozițiile în vigoare în momentul producerii riscului și dispozițiile în vigoare în momentul în care lucrătorul a fost supus legislației respective.

ART 1 J BIS

Funcționari

La început numai funcționarii care aparțineau, în statul lor de afiliere, cel puțin unui regim aplicabil salariaților din domeniul privat erau susceptibili a beneficia de regulile de coordonare (CJCE, 24 martie 1994, Van Poucke, af. C 71/93), .

În urma diferitelor afaceri aduse în fața Curții de Justiție a Comunităților Europene, domeniul de aplicare al regulamentului a fost extins la regimurile speciale ale funcționarilor și personalului asimilat, afiliații la un regim special al funcționarilor și personalului asimilat fiind considerați ca lucrători salariați, sub rezerva dispozițiilor particulare ce figurează în regulament. Derogări de la regulile generale aplicabile în materie de totalizare sau de determinare a legislației aplicabile au fost de asemenea prevăzute.

ART 1 K

Noțiunea de convenție de securitate socială

Convențiile bilaterale sau multilaterale de securitate socială reglementează situația persoanelor care intră în domeniul lor de aplicare.

ART 1 L

Autoritate competentă

Fiecare stat desemnează la anexa 1 a regulamentului 1408/71 autoritatea competentă sau autoritățile competente pentru aplicarea regulamentului.

ART 1 M

Comisia administrativă

Titlul IV al regulamentului este consacrat comisiei administrative. Componența, funcționarea și sarcinile Comisiei administrative sunt descrise la articolele 80 și 81 din regulament.

În componența comisiei administrative intră un reprezentant guvernamental al fiecărui stat membru, asistat de consilieri tehnici. Comisia este responsabilă cu rezolvarea tuturor chestiunilor administrative sau de interpretare ce decurg din regulament.

Ea dispune traducerea tuturor documentelor cu privire la aplicarea regulamentului, este responsabilă cu promovarea și dezvoltarea colaborării dintre statele membre, cu închiderea conturilor anuale între instituțiile de securitate socială ale statelor membre, cu prezentarea eventualelor modificări ale regulamentului Comisiei Comunităților Europene și cu întocmirea formularelor de transmitere a informațiilor cu privire la situația asiguraților.

Comisia administrativă supervizează lucrările Comisiei tehnice cu privire la instrumentarea informației.

ART 1 O

Instituția competentă

Instituția competentă este instituția de securitate socială la care lucrătorul este asigurat, ori instituția pe lângă care lucrătorul are drepturi sau ar avea drepturi dacă și-ar avea reședința pe teritoriul acesteia. Poate fi de asemenea vorba de angajator, de un asigurator sau de o instituție desemnată de autoritatea competentă. Instituția competentă acordă prestațiile lucrătorului sau are sarcina de a suporta prestațiile acordate acestuia și membrilor familiei sale. Anexa 2 din regulamentul (CEE) 574/72 menționează instituțiile competente pentru fiecare dintre statele membre .

ART 1 P

Instituția de la locul de reședință

Instituția de la locul de reședință sau de ședere este instituția de la locul de reședință sau de ședere al lucrătorului. Ea acordă prestațiile lucrătorului și/sau membrilor familiei sale conform dispozițiilor legislației pe care o aplică. Anexa 3 a regulamentului menționează instituțiile de la locul de reședință și instituțiile de la locul de ședere din fiecare stat membru.

ART 1 Q

Statul competent

Regulamentul desemnează statul competent ca fiind statul pe teritoriul căruia se află instituția competentă în grija căreia se află lucrătorul.

ART 1 R

Noțiunea de perioade de asigurare

- Termenul perioade de asigurare desemnează perioadele de cotizare, de muncă sau de activitate independentă așa cum sunt definite sau recunoscute ca perioade de asigurare de legislația în baza căreia au fost realizate sau sunt considerate ca realizate, precum și orice perioade asimilate în măsura în care sunt recunoscute de această legislație ca fiind echivalente perioadelor de asigurare. Regulamentul face trimitere la legislația în baza căreia perioadele au fost realizate, pentru a stabili natura acestora.

- În materie de șomaj, noțiunea de perioade de asigurare trebuie să fie înțeleasă ca vizând perioadele de cotizare, însă și perioadele de muncă în timpul cărora afilierea la

un regim de șomaj este asigurată (Afacerea nr. 388/87, W Steggerda, decizia din 12 mai 1989)

ART 1 S

Noțiunea de perioadă de muncă

- Termenii perioade de muncă sau de activitate independentă desemnează perioadele definite sau recunoscute ca atare de legislația în baza căreia au fost realizate, precum și orice perioade asimilate în măsura în care sunt recunoscute de această legislație ca fiind echivalente perioadelor de muncă sau perioadelor de activitate independentă.

ART 1 S bis

Noțiunea de perioadă de reședință

- Termenul perioade de reședință desemnează perioadele definite sau recunoscute ca atare de legislația în baza căreia au fost realizate sau sunt considerate ca realizate.

Pentru a stabili dacă perioadele de plată a pensiilor de invaliditate pot fi asimilate unor perioade de asigurare pentru calculul prestațiilor de bătrânețe, trebuie să se facă referire la legislația statelor în care acestea au fost realizate (CJCE – 9 decembrie 1993, af. 45 și 46/92 Lepore și Scamuffa).

ART 1 T

Noțiunea de prestație

Prestații supuse regulilor de coordonare

- Ține de jurisprudența constantă faptul că definirea comunitară a unei prestații de securitate socială nu ar putea depinde de calificarea dată acesteia în dreptul intern (CJCE, 27 nov. 1997, Meints, prec. – 10 ian. 1980, Jorden-Vosters, af. 69/79 – 31 mai 1979, Even, prec. – 6 iulie 1978, Gillard, prec. – 31 martie 1977, Fossi, af. 79/76) întrucât exigența unei aplicări uniforme a dreptului comunitar în interiorul Comunității cere ca noțiunile la care se referă acest drept să nu varieze în funcție de particularitățile fiecărui drept național, ci să fie bazate pe criterii obiective definite într-un cadru comunitar (CJCE, 10 ian. 1980, Jordens-Vosters, af. 69/79.).

- Termenul de prestație desemnează orice prestații, inclusiv cele suportate din fonduri publice, corelările sau alocațiile suplimentare, precum și prestațiile în sumă fixă care pot fi substituite pensiilor sau rentelor și plățile efectuate cu titlul de rambursare de cotizații. CJCE a fost determinată să considere, cu diverse ocazii, că noțiunea de prestație trebuia să fie înțeleasă în sens larg. Astfel plățile efectuate cu titlul de rambursare de cotizații, direct către organismul de asigurare de boală, trebuie să fie considerate ca prestații în măsura în care se concretizează într-o creștere a nivelului pensiei (CJCE, 6 iul. 2000, V. Movrin, af. C-73/99). Același lucru este valabil pentru prestațiile care constau în plăți efectuate de instituția debitoare, în special sub forma suportării de costuri sau rambursării de cheltuieli (CJCE, 5 martie 1998, M. Molenaar, af. C-160/96– 30 iunie 1966, Vaassen-Göbbels, af. 61/65).

O listă a acestor prestații este definită la articolul 4 al regulamentului nr. 1408/71.

ART 1 U

Noțiunea de prestații familiale (și asimilate). Definite de însuși regulamentul, acestea desemnează toate prestațiile în natură sau bani destinate să compenseze sarcinile familiei, conform unei legislații prevăzute la articolul 4 § 1 h), cu excepția alocațiilor speciale de naștere menționate în anexa II (regulamentul nr. 1408/71, art. 1 u i)). Pe această bază, este o prestație familială o alocație de creștere a copilului acordată automat persoanelor care răspund anumitor criterii obiective, care vizează să compenseze sarcinile familiale (ea este atribuită în funcție de numărul și de vârsta copiilor), și în special să retribuească creșterea copilului, să compenseze celelalte cheltuieli legate de îngrijirea, supravegherea și creșterea copilului și eventual să atenueze dezavantajele financiare pe care le implică renunțarea la un venit pe care îl presupunea o activitate cu normă întreagă (CJCE, 12 mai 1998, Martínez Sala, prec. – 10 oct. 1996.).

Este cazul unei prestații lunare în bani acordate timp de trei ani mamei care naște cel de-al treilea copil (CJCE, 29 oct. 1998, Comisia vs/ Republica elenă, prec.) ; unei alocații acordate de casele de alocații familiale germane copiilor de peste 16 ani, cu condiția ca aceștia să se afle la dispoziția serviciilor de ocupare, întrucât aceasta este destinată să suporte sarcina financiară pe care o implică întreținerea copiilor aflați în situație de șomaj (CJCE, 22 feb. 1990, Bronzino, af. 228/88); unei prestații britanice, "family credit", întrucât această prestație vizează, printre altele, să compenseze sarcinile familiei, în măsura în care cuantumul acesteia variază în funcție de numărul și de vârsta copiilor (CJCE, 16 iulie 1992, Hughes, prec.) ; al alocației pentru nucleul familial plătite în Italia, care a înlocuit pentru lucrătorii salariați și titularii de pensii și de prestații economice de prevenire ce rezultă din munca salariată a acestora, alocațiile familiale, alocațiile complementare ale familiei și toate celelalte prestații familiale, oricare ar fi denumirea acestora (CJCE, 22 sept. 1994, Bettaccini, af. C-301/93) ; unei prestații plătite de stat sub forma unor avansuri din pensia alimentară (CJCE, 15 martie 2001, V. Offermanns și E. Offermanns, af. C-85/99, prec.).

"Alocațiile familiale ", care fac parte din prestațiile familiale, desemnează prestațiile periodice în bani acordate exclusiv în funcție de numărul și, eventual, de vârsta membrilor familiei (Regulamentul nr. 1408/71, art. 1 u ii).

Articolul 2

Persoanele cuprinse în domeniul de aplicare

1. Prezentul regulament se aplică lucrătorilor salariați sau independenți, ori studenților care sunt sau au fost supuși legislației unuia sau mai multor state membre și care sunt resortisanți ai unuia din statele membre, ori apatrizi sau refugiați având reședința pe teritoriul unuia dintre statele membre, precum și membrilor familiilor acestora lor și urmașilor lor.

2. Prezentul regulament se aplică urmașilor lucrătorilor salariați sau independenți și studenților care au fost supuși legislației unuia sau mai multor state membre, indiferent de naționalitatea acestor persoane, în cazul în care urmașii lor sunt resortisanți ai unuia dintre statele membre, ori apatrizi sau refugiați care își au reședința pe teritoriul unuia dintre statele membre.

Domeniul de aplicare se apreciază în raport cu calitatea persoanei asigurate și în raport cu naționalitatea.

Regulamentul se aplică lucrătorilor salariați sau independenți și studenților care sunt sau au fost supuși legislației unuia sau mai multor state membre și care sunt resortisanți ai unuia dintre statele membre, membrilor familiilor lor și urmașilor lor, apatrizilor și

refugiaților care își au reședința pe teritoriul unuia dintre statele membre, precum și funcționarilor și personalului asimilat acestora.

– În raport cu naționalitatea, regulamentul se aplică în principal resortisanților statelor membre,

În cadrul acordului privind Spațiul Economic European el este de asemenea aplicabil resortisanților Norvegiei, Islandei și statului Liechtenstein. În fine, în cadrul acordului dintre Uniunea Europeană și Elveția, regulamentul este aplicabil resortisanților elvețieni.

Calitatea de resortisant al unuia dintre statele membre se apreciază prin poziționarea în perioada la care lucrătorul își exercita profesia, această condiție de naționalitate neputând fi considerată ca îndeplinită atunci când lucrătorul în cauză era, în momentul în care își exercita profesia și plătea cotizații, resortisant al unui stat care nu era încă membru al Comunității, și a pierdut calitatea de resortisant al acestui stat înainte ca acesta să devină membru al Comunității (CJCE, 14 nov. 1990, Buhari Haji, af. C-105/89:) o persoană care a avut naționalitatea britanică până în 1960, apoi naționalitatea nigeriană). Totuși, dacă prestațiile sunt independente de cotizațiile plătite sau de perioadele de muncă realizate, se cuvine a se plasa la data eliberării prestației pentru a aprecia naționalitatea solicitantului.

Situația unei persoane, resortisant al unui stat membru, care, înainte de aderarea acestuia la Uniunea Europeană, a exercitat o activitate salariată în alt stat membru în care a fost victimă a unui accident de muncă și care, după aderarea statului său de origine, solicită autorităților acestuia să beneficieze de o pensie pentru incapacitate de muncă în urma acestui accident, intră în domeniul de aplicare al regulamentului 1408/71 (CJCE, 18 apr. 2002, J.-F. Duchon, af.C-290/00).

Regulamentul este aplicabil refugiaților și apatrizilor care s-au deplasat dintr-un stat membru în altul.

Regulamentul se aplică urmașilor lucrătorilor resortisanți ai unui stat vizat de domeniul de aplicare al regulamentului, indiferent de naționalitatea urmașilor, sau urmașilor, resortisanți ai unui stat vizat de domeniul de aplicare al regulamentului, indiferent de naționalitatea lucrătorului. Se cuvine a preciza că urmașii nu pot avea dreptul decât la drepturile derivate.

- Extinderea la **resortisanții statelor terțe**: dispozițiile regulamentului 1408/71 se aplică de la data de 1 iunie 2003 ca urmare a unui regulament al Consiliului din 14 mai 2003 JOUE nr. L 124, 20 mai 2003,) resortisanților statelor terțe care nu sunt deja avuți în vedere de aceste dispoziții, numai în virtutea naționalității lor, precum și membrilor familiilor lor și urmașilor lor, de îndată ce se găsesc în situație de reședință legală într-un stat membru și în situații ale căror elemente nu se cantonează în întregime în interiorul unui singur stat membru. Dacă regulamentul nu deschide nici un drept pentru perioade anterioare datei de 1 iunie 2003, o întregă serie de dispoziții tranzitorii permit luarea în considerare a unor perioade realizate înainte de această dată pentru drepturi deja deschise. Un drept este considerat ca deschis, chiar atunci când data de producere a riscului este anterioară datei de 1 iunie 2003.

Aplicarea acestui regulament nu conferă persoanelor interesate nici un drept la intrarea, șederea sau reședința, nici accesul la piața muncii într-un stat membru:

Acest regulament nu este aplicabil în relațiile cu Danemarca. În ceea ce privește relațiile cu cele trei țări semnatare ale Acordului privind Spațiul Economic European și cu Elveția, pentru ca acest regulament să fie aplicabil trebuie ca el să fie adoptat de comitetul mixt al Spațiului Economic European pe de o parte, și de comitetul mixt de al acordului Uniunea Europeană/Elveția, pe de altă parte.

Articolul 3 **Egalitatea de tratament**

1. Persoanele care își au reședința pe teritoriul unuia dintre statele membre și cărora se aplică dispozițiile prezentului regulament se supun obligațiilor și se bucură de beneficiile legislației oricărui stat membru, în aceleași condiții ca resortisanții acestui stat, sub rezerva dispozițiilor speciale conținute în prezentul regulament.
2. Dispozițiile paragrafului 1 se aplică dreptului pentru alegerea membrilor organelor instituțiilor de securitate socială sau pentru participarea la desemnarea acestora, dar nu afectează dispozițiile legislației statelor membre referitoare la eligibilitatea și modurile de desemnare a acestor organe.
3. Dispozițiile convențiilor de securitate de asigurări sociale care rămân în vigoare potrivit articolului 7 paragraful 2 litera c), precum și dispozițiile convențiilor încheiate potrivit articolului 8, paragraful 1, vor fi aplicabile tuturor persoanelor cărora li se aplică prezentul regulament, în măsura în care nu se dispune astfel în Anexa III.

– **Noțiunea de egalitate de tratament** – În materie de securitate socială, principiul general al egalității de tratament își găsește aplicarea în dispoziții diverse, în afara și în domeniul de aplicare al regulamentului nr. 1408/71.

- Conform articolului 39 CE, articolul 3 § 1 are drept misiune să asigure egalitatea de tratament în materie de securitate socială fără deosebire de naționalitate, înlăturând orice discriminare ce rezultă din legislațiile naționale ale statelor membre (CJCE, 21 sept. 2000, C. Borowitz, af. C-124/99). Persoana care își are reședința pe teritoriul unui stat membru trebuie să fie tratată în mod egal cu resortisanții acestui stat. Egalitatea de tratament își găsește două aplicări speciale în articolul 3 : ea se aplică dreptului de a alege organele instituțiilor de securitate socială sau de a participa la desemnarea acestora, însă nu aduce atingere dispozițiilor statelor membre cu privire la eligibilitatea și modurile de desemnare a persoanelor interesate în cadrul acestor organe (art. 3 § 2) ; ea semnifică faptul că dispozițiile convențiilor internaționale de securitate socială, așa cum sunt definite de articolele 7 § 2 c) și 8 § 1 din regulament sunt extinse în principiu la toate persoanele cărora li se aplică regulamentul (art. 3 § 3).
- Egalitatea de tratament valorează mai ales ca principiu general : persoanele care își au reședința pe teritoriul unuia dintre statele membre și cărora dispozițiile prezentului regulament sunt aplicabile au obligații și drepturi prevăzute de legislația oricărui stat membru, în aceleași condiții ca resortisanții acestuia, sub rezerva dispozițiilor particulare conținute în prezentul regulament (art. 3 § 1).
- Beneficiarii egalității de tratament – Articolul 3 § 1 vizează egalitatea între resortisanții unui stat membru și resortisanții celorlalte state membre. Cum articolul 3 § 1 nu face distincție în funcție de cazul în care persoana în cauză este lucrător, membru al familiei

sau soț urmaș al unui lucrător, a exclude aceste persoane din domeniul de aplicare al regulamentului ar însemna că regula fundamentală privind egalitatea de tratament ar fi goliță de sens (CJCE, 30 apr. 1996, Cabanis-Issarte, C-308/93).

Noțiunea de egalitate de tratament interzice nu numai discriminările directe sau vizibile, bazate pe naționalitate, dar și orice forme indirecte sau disimulate de discriminare care, prin aplicarea altor criterii de distincție, conduc de fapt la același rezultat (de exemplu: CJCE, 23 mai 1996, J. O'Flynn, af. C-237/94– 23 feb. 1994, Scholz, af. C-419/92 – 10 martie 1993, Comisia vs/Luxemburg, af. C-111/91 – 21 nov. 1991, Le Manoir, af. C-27/91– 12 feb. 1974, Sotgiu, af. 152/73). Astfel, sunt indirect discriminatorii dispozițiile din dreptul național care, deși aplicabile în mod indistinct naționalilor și celorlalți resortisanți, afectează în mod esențial lucrătorii migranți (CJCE, 30 mai 1989, Allué și Coonan, af. 33/88 – 15 ian. 1986, Pinna, af. 41/84), ori în marea lor majoritate lucrătorii migranți (CJCE, 20 oct. 1993, Spotti, af. C-272/92– 17 nov. 1992, Comisia vs/ Marea Britanie, af. C-279/89).

– Interzicerea discriminărilor directe

Prin discriminări directe, se cuvine a înțelege discriminările vizibile, bazate pe naționalitatea beneficiarilor regimurilor de securitate socială. Poate fi vorba de exemplu de cerința impusă de legislațiile naționale cu privire la existența unei convenții de reciprocitate pentru plata unei prestații. Astfel Belgia a fost condamnată din cauză că a exclus de la acordarea unor prestații de securitate socială instituite pentru a asigura continuitatea unor regimuri coloniale după acordarea la independență a anumitor teritorii, lucrătorii care nu aveau naționalitatea belgiană și intrau în domeniul de aplicare al regulamentului nr. 1408/71 (CJCE, 11 iul. 1980, Comisia vs/Belgia, af. 150/79).

– Interzicerea discriminărilor indirecte

Conform unei jurisprudențe constante, articolul 3 § 1 interzice nu numai discriminările vizibile, bazate pe naționalitatea beneficiarilor regimurilor de securitate socială, dar și orice forme disimulate de discriminare care, prin aplicarea altor criterii de distincție, conduc de fapt la același rezultat.

Astfel, sunt discriminatorii dispozițiile din dreptul național care, deși aplicabile în mod nedistinct în funcție de naționalitate, afectează în mod esențial sau în marea lor majoritate lucrătorii migranți. Sunt de asemenea discriminatorii condițiile aplicabile în mod nedistinct care pot fi mai ușor îndeplinite de naționali decât de lucrătorii migranți (CJCE, 10 martie 1993, Comisia vs/Luxemburg, C-111/91 – 4 oct. 1991, Paraschi, af. C-349/87) sau care riscă să defavorizeze lucrătorii migranți (CJCE, 21 sept. 2000, C. Borowitz, prec. – 25 iunie 1997, Mora Romero, prec. – 27 nov. 1997, Meints, prec. – 12 iul. 1979, Toia, prec.) (CJCE, 8 mai 1990, Biehl, af. C-175/88 – 28 ian. 1992, Bachmann, af. C-204/90).

Metodele utilizate în legislațiile naționale care conduc la o discriminare indirectă sunt variate și depind de natura avantajului în cauză : poate să fie vorba :

- de luarea în considerare a naționalității mamei atunci când este în joc dreptul la prestațiile familiale pentru copii (CJCE, 12 iul. 1979, Toia, 237/78.);
- de neacordarea, pentru lectorii de limbă străină recrutați de o universitate, a beneficiului asigurării în materie de securitate socială (CJCE, 30 mai 1989, Allué ș.a., af. 33/88) ;

- de refuzul de a asimila, pentru aprobarea prelungirii unei rente de orfan, serviciul militar realizat în alt stat membru serviciului militar realizat în statul respectiv (CJCE, 25 iunie 1997, Mora Romero, C-131/96.) ;
- de o dispoziție națională care fixează un nivel de quantum mai mare pentru plățile unei pensii în străinătate decât pentru plățile efectuate pe teritoriul național (CJCE, 21 sept. 2000, Borawitz, C-124/99.).
- de subordonarea acordării unei prestații unei condiții de reședință prealabilă sau actuală ori unei condiții privind durata de reședință pe teritoriul statului de primire, condiție evident mai ușor de îndeplinit de naționali (CJCE, 10 nov. 1992, Comisia vs/ Belgia, C-326/90).

În schimb, nu reprezintă o discriminare tratarea în mod diferit a unor persoane aflate în situații diferite (CJCE, 16 dec. 1993, Leguaye-Neelsen, prec).

Pentru Curtea de Justiție a Comunităților Europene elementul determinant care permite caracterizarea unui obstacol nediscriminatoriu trebuie căutat în existența unui tratament defavorabil aplicat migranților în raport cu persoanele care nu se deplasează.

Articolul 4

Domeniul de aplicare material

1. Prezentul regulament se aplică tuturor legislațiilor referitoare la ramurile de securitate socială care privesc:

- a) prestațiile de boală și maternitate;
- b) prestațiilor de invaliditate, inclusiv cele destinate menținerii sau îmbunătățirii capacității de obținere a unor venituri;
- c) prestațiile de bătrânețe;
- d) prestațiile pentru urmași;
- e) prestațiile pentru accidente de muncă și boli profesionale;
- f) alocațiile de deces;
- g) prestațiile de șomaj;
- h) prestațiile familiale.

2. Prezentul regulament se aplică regimurilor de securitate socială generale și speciale, contributive și necontributive, precum și regimurilor referitoare la obligațiile angajatorului sau armatorului cu privire la prestațiile prevăzute la paragraful 1.

2 bis Prezentul Regulament se aplică prestațiilor speciale cu caracter necontributiv prevăzute de o legislație sau un regim, altele decât cele prevăzute la paragraful 1, sau care sunt excluse potrivit paragrafului 4, atunci când aceste prestații sunt destinate :

- a) fie să acopere, cu titlu suplimentar, complementar sau accesoriu, riscurile corespunzătoare ramurilor prevăzute la paragraful 1, literele a) -h);
- b) fie să asigure numai protecția specifică a persoanelor cu handicap.

2 ter. Presentul regulament nu se aplică dispozițiilor legislației unui stat membru referitoare la prestațiile speciale cu caracter necontributiv, menționate în anexa II secțiunea III, a căror aplicare este limitată la o parte a teritoriului său.

3. Totuși, dispozițiile Titlului III din prezentul regulament nu afectează legislației statelor membre referitoare la obligațiile armatorului.

4. Presentul regulament nu se aplică nici asistenței sociale și medicale, nici regimurilor de prestații pentru victimele de război sau consecințele acestuia.

– Regulamentul nr. 1408/71 se aplică tuturor legislațiilor cu privire la ramurile de securitate socială care privesc: prestațiile de boală și maternitate; prestațiile de invaliditate, inclusiv cele care sunt destinate să mențină sau să amelioreze capacitatea de obținere a unor venituri; prestațiile de bătrânețe; prestațiile pentru urmași; prestațiile pentru accidente de muncă și boli profesionale; alocațiile de deces; prestațiile de șomaj; prestațiile familiale. În schimb regulamentul nu se aplică nici asistenței sociale, nici regimurilor de prestații destinate victimelor de război sau consecințelor acestuia.

- În lipsa unor definiții care figurează în regulament, judecătorul comunitar este cel care s-a străduit să traseze frontiera dintre prestațiile care țin de asistența socială, excluse din domeniul de aplicare al regulamentului prin articolul 4 § 4, și cele care sunt prestații de securitate socială în sensul regulamentului. Pentru Curte, distincția între prestațiile excluse din domeniul de aplicare al regulamentului și cele care intră în domeniul de aplicare al acestuia se bazează în mod esențial pe elementele constitutive ale fiecărei prestații, în special pe finalitățile acesteia și condițiile sale de acordare (CJCE, 6 iulie 1978, Gillard 9/78 ; 16 septembrie 2004, Baldinger, C-386/02)
- Rezultă de aici că circumstanța că o alocație îmbracă, potrivit dreptului național, un caracter de asistență socială nu este singură determinantă pentru excluderea, conform dreptului comunitar, a acestei prestații din domeniul de aplicare material al regulamentului nr. 1408/71 (CJCE, 5 mai 1983, Piscitello, 139/82), soluție care se alătură celei conform căreia calificarea comunitară de prestație de securitate socială nu ar putea depinde de calificarea dată în dreptul intern.
- În același mod, nu are influență faptul că prestația care face obiectul litigiului nu a fost menționată în cadrul articolului 5 din regulament cu privire la declarațiile statelor membre privind domeniul de aplicare al regulamentului, ori faptul că administrațiile naționale pot invoca dificultăți de ordin practic pentru plata acestor prestații (CJCE, 12 iul. 1990, Comisia vs/ Franța, C-236/88 – 28 mai 1974, Callemeyn, 187-73).

Distincția între prestații excluse din domeniul de aplicare al regulamentului și cele care intră în domeniul de aplicare al acestuia se bazează în mod esențial pe elementele constitutive ale fiecărei prestații, în special pe finalitățile acesteia și condițiile sale de acordare, și nu pe faptul că o prestație este calificată sau nu de legislația națională ca prestație de securitate socială (CJCE, 10 octombrie 1996 Hoever și Zachow, C-245/94 și C-312/94)

Pentru a fi vizată de domeniul de aplicare al regulamentului, prestația trebuie să fie legată de unul din riscurile de securitate socială enumerate la articolul 4 § 1 din regulamentul de coordonare, ea trebuie să fie acordată pe baza unei situații legal definite, adică în afara oricărei aprecieri individuale și discreționare a nevoilor personale.

Utilitatea principală a criteriului acordării legale este aceea de a diminua pe cât posibil sfera ajutorului social și, din contră, de a integra în domeniul regulamentului cel mai

mare număr de minime sociale, acestea fiind atribuite în imensa lor majoritate în funcție de criteriile legale.

– Ratașarea la un risc – Cea mai mare parte a prestațiilor mixte – în mod esențial minime sociale sau prestațiile de dependență acordate beneficiarilor în afara oricărei aprecieri individuale și discreționare a nevoilor personale, pe baza unei situații legal definite și ratașate la un risc enumerat la articolul 4, paragraful 1 – sunt prestații de securitate socială în sensul regulamentului nr. 1408/71.

- Prestații excluse în mod expres din regulament

– Prestații în favoarea victimelor războiului. Conform articolului 4 § 4 din regulament, sunt excluse din domeniul coordonării regimurile de prestații în favoarea victimelor războiului. Astfel, nu sunt prestații de securitate socială prestații care au drept scop să ușureze anumite situații apărute din evenimente legate de cel de-al doilea război mondial (CJCE, 31 martie 1977, Fossi, prec.), nici pensiile anticipate plătite la procent maxim numai pentru victimele războiului, întrucât aceste prestații au drept finalitate esențială să ofere o mărturie de recunoaștere națională (CJCE, 31 mai 1979, Even, prec. – 6 iulie 1978, Gillard, prec.).

– Prestații care compensează sarcinile legate de nașterea unui copil sunt excluse din domeniul regulamentului, conform articolului 1 u), ii), ele sunt menționate în anexa II a regulamentului

Articolul 5

Declarațiile statelor membre cu privire la domeniul de aplicare al prezentului regulament

Statele membre menționează legislațiile și regimurile prevăzute la articolul 4 paragrafele 1 și 2, prestațiile speciale cu caracter necontributiv prevăzute la articolul 4 paragraful 2 bis, prestațiile minime prevăzute menționate la articolul 50, precum și prestațiile prevăzute la articolele 77 și 78, în declarațiile notificate și publicate conform articolului 97.

– **Declarațiile statelor membre** – Conform Curții de Justiție a Comunităților Europene, o lege menționată de un stat membru în declarația sa trebuie să fie admisă ca stabilind faptul că prestațiile acordate pe baza acestei legi sunt prestații de securitate socială (CJCE, 11 iunie 1991, Athanasopoulos, af. C-251/89– 27 ian. 1981, Vigier, af. 70/80– 29 nov. 1977, Beerens, af. 35/77 – 12 iul. 1977, Toia, af. 237/78 ; CJCE, 20 feb. 1997, B. Martinez Losada ș.a., af. C-88, 102 și 103/95).

– În plus absența unei mențiuni în declarația unui stat membru nu este suficientă pentru a stabili că această legislație nu intră în domeniul de aplicare al regulamentului (CJCE afacerea 70/80 Vigier, hotărârea din 29 noiembrie 1977)

Articolul 6

Convențiile de securitate socială cărora li se substituie prezentul regulament

În cadrul domeniului personal de aplicare și al domeniului material de aplicare ale prezentului regulament, acesta se substituie, sub rezerva dispozițiilor articolelor 7, 8 și ale articolului 46, paragraful 4, oricărei convenții de securitate socială care leagă:

- a) fie exclusiv două sau mai multe state membre,
- b) fie cel puțin două state membre și unul sau mai multe alte state, dacă este vorba despre cazuri la a căror soluționare nu este solicitată să intervină nici o instituție aparținând unuia dintre aceste din urmă state menționate ulterior.

Conform articolului 5 din regulamentul 574/72

Articularea între regulamentul nr. 1408/71 și convențiile internaționale de securitate socială:

– Înainte și după intrarea în vigoare a regulamentului nr. 1408/71, statele membre au putut încheia convenții bilaterale sau multilaterale vizând coordonarea regimurilor naționale de securitate socială. Uneori, aceste convenții au fost încheiate înainte chiar ca statul semnatar să adere la Comunitatea europeană. Se pune atunci problema articulării acestor surse cu regulamentul nr. 1408/71.

– Regulamentul se substituie, în cadrul domeniului său de aplicare material și personal, și cu anumite condiții, oricărei convenții internaționale de securitate socială care leagă două sau mai multe state membre (CJCE, 7 mai 1998, M. Gómez Rodríguez, af. C-113/96).

Principiul liberei circulații instituit de Tratat se opune pierderii avantajelor de securitate socială care ar decurge, pentru lucrătorii în cauză, din inaplicabilitatea, ca urmare a intrării în vigoare a regulamentului, a convențiilor în vigoare între două sau mai multe state membre și integrate în dreptul național al acestora (CJCE, 7 feb. 1991, Rönfeldt, af. C-227/89).

Această măsură nu este aplicabilă decât asiguraților care și-au exercitat dreptul la libera circulație înainte de intrarea în vigoare a regulamentului (CJCE, 9 oct. 1997, Thévenon, af. C-475/93), chiar dacă nu mai este posibilă invocarea unui drept la prestații bazat în întregime pe perioada anterioară acestei date (CJCE, 9 nov. 2000, Thelen, af. C-75/99).

În schimb, această măsură nu se aplică unei situații în care o persoană solicită ca o nouă comparare să fie realizată, deși o primă comparare a fost efectuată, având drept rezultat faptul că regimul prevăzut de regulament era mai favorabil pentru solicitanți (CJCE, 7 mai 1998, Gómez Rodríguez, op. cit.).

Articolul 7

Dispoziții internaționale cărora prezentul regulament nu le aduce atingere

1. Prezentul regulament nu aduce atingere obligațiilor ce decurg din:

- a) orice convenție adoptată de Conferința Internațională a Muncii și care, după ratificarea de către unul sau mai multe state membre, a intrat în vigoare;

b) Acordurile Europene Interimare din 11 decembrie 1953 privind securitatea socială, încheiate între statele membre ale Consiliului Europei.

2. Fără a se ține seama de dispozițiile articolului 6, vor rămân aplicabile:

a) dispozițiile acordurilor din 27 iulie 1950 și din 30 noiembrie 1979 privind securitatea socială a

navigabilor renani;

b) dispozițiile Convenției europene din 9 iulie 1956 privind securitatea socială a lucrătorilor din

transporturile internaționale;

c) dispozițiile convențiilor de securitate socială menționate în anexa III.

Regulamentul nr. 1408/71 nu aduce atingere convențiilor adoptate în cadrul conferinței internaționale a muncii și care, după ratificarea de unul sau mai multe state membre, au intrat în vigoare. Nu aduce atingere nici acordurilor interimare europene din 11 decembrie 1953 cu privire la securitatea socială, încheiate în cadrul Consiliului Europei.

Regulamentul se aplică acordului interimar european privind securitatea socială în măsura în care regulamentul este mai favorabil decât acordul interimar pentru persoana interesată (CJCE, 6 iunie 1985, Frascogna, af. 157/84– 28 mai 1974, Callemeyn, af. 187/73)

Rămân de asemenea aplicabile acordurile cu privire la securitatea socială a navigatorilor renani și convenția europeană privind securitatea socială a lucrătorilor din transporturile internaționale, precum și dispozițiile convențiilor internaționale menționate în anexa III.

Articolul 8

Încheierea de convenții între statele membre

1. Două sau mai multe state membre pot, în caz de necesitate, să încheie între ele, în funcție de necesități, de convenții bazate pe principiile și spiritul prezentului regulament.

2. Fiecare stat membru notifică, în conformitate cu prevederile articolului 97 paragraful 1, orice convenție încheiată cu un alt stat membru potrivit dispozițiilor paragrafului 1.

Articolul 8 nu privește decât convențiile încheiate între statele membre după intrarea în vigoare a regulamentului (CJCE, 28 apr. 1994, Hoorn, af. C-305/92).

Articolul 9

Admiterea la asigurarea voluntară sau facultativă continuă

1. Dispozițiile legislației unui stat membru care condiționează admiterea la asigurarea voluntară sau facultativă continuă de reședința pe teritoriul acestui stat nu se aplică persoanelor care își au reședința pe teritoriul altui stat membru, cu condiția ca acestea să fi fost supuse, într-un anumit moment din cariera lor trecută, legislației primului stat, în calitate de lucrători salariați sau independenți.

2. Dacă legislația unui stat membru condiționează admiterea la asigurarea voluntare sau facultativă continuă de realizarea unor unei perioade de asigurare, perioadele de asigurare sau de reședință realizate conform legislației oricărui alt stat membru sunt luate în considerare, în măsura necesară, ca și când ar fi fost realizate în conformitate cu legislația primului stat.

Dispozițiile legislației unui stat membru care condiționează aderarea la asigurarea voluntară de o condiție de reședință pe teritoriul său nu sunt opozabile lucrătorilor vizați de domeniul de aplicare al regulamentului, care își au reședința pe teritoriul altui stat membru.

Dacă, pentru a beneficia de această asigurare voluntară, se impune realizarea unei durate minime de asigurare ca urmare a unei activități exercitate pe acest teritoriu, perioadele de asigurare realizate pe teritoriul oricărui alt stat membru pot fi luate în considerare. Cu toate acestea, statul unde este formulată cererea nu este obligat să ia în considerare perioadele de asigurare realizate în baza legislației altui stat membru, dacă nici o cotizație nu a fost plătită pe teritoriul acestuia pentru dobândirea calității de asigurat în baza legislației sale (CJCE 27 ianuarie 1981, Vigier 70/80).

Articolul 9 bis **Prelungirea perioadei de referință**

Dacă legislația unui stat membru condiționează recunoașterea dreptului la o prestație de realizarea unei perioade minime de asigurare în cursul unei perioade determinate care precedă producerea riscului asigurat (perioada de referință) și dispune că perioadele în cursul cărora prestații au fost acordate conform legislației acestui stat membru, sau perioadele consacrate educării copiilor pe teritoriul acestui stat membru prelungesc această perioadă de referință, perioadele în cursul cărora au fost acordate pensii de invaliditate sau de bătrânețe, ori prestații de boală, de șomaj sau pentru accidente de muncă (cu excepția rentelor), conform legislației altui stat membru și perioadele consacrate educării copiilor pe teritoriul altui stat membru prelungesc, de asemenea, perioada de referință respectivă.

Acest articol este « incompatibil cu articolele 48, paragraful 2, și 51 din tratat, în măsura în care exclude posibilitatea de a lua în considerare, în vederea prelungirii perioadei de referință conform legislației unui stat membru, perioadele în cursul cărora rente pentru accident de muncă au fost acordate în baza legislației altui stat membru, este declarat invalid». (CJCE afacerea C 290/00, Duchon și PDA, hotărârea din 18 aprilie 2002).

Articolul 10 **Renunțarea la clauzele de reședință** **Efectul asigurării obligatorii asupra rambursării cotizațiilor**

1. Cu excepția cazurilor în care prezentul regulament prevede altfel, prestațiile în bani de invaliditate, de bătrânețe sau de urmaș, rentele pentru accidente de muncă și alocațiile de deces dobândite potrivit legislației unuia sau mai multor state membre nu pot suferi nici o reducere, modificare, suspendare, suprimare sau confiscare datorită faptului că beneficiarul are reședința pe teritoriul unui stat membru, altul decât cel în care este situată instituția debitoare.

Primul alineat se aplică și prestațiilor în sumă fixă acordate în cazul recăsătoriei soțului supraviețuitor care avea dreptul la o pensie sau la o rentă de urmaș.

2. Dacă legislația unui stat membru condiționează rambursarea cotizațiilor de cerința ca persoana respectivă să fi încetat a face obiectul unei asigurări obligatorii, această cerință nu este considerată îndeplinită atâta timp cât persoana respectivă face obiectul unei asigurări obligatorii, conform legislației altui stat membru.

– Renunțarea la clauzele de reședință

- Printre măsurile pe care Consiliul este invitat să le adopte în domeniul securității sociale pentru a pune în practică libera circulație a lucrătorilor și a membrilor familiilor acestora beneficiari de drepturi în această calitate, există plata prestațiilor către persoanele care își au reședința pe teritoriile statelor membre (art. 42 CE, [ex-art. 51]). Această dispoziție de drept primar, care enunță principiul interzicerii clauzelor de reședință, a fost introdusă în regulament prin articolul 10 § 1 intitulat "Renunțarea la clauzele de reședință".

Cu excepția cazurilor în care prezentul regulament nu prevede altfel, prestațiile în bani pentru invaliditate, bătrânețe sau urmași, rentele pentru accidente de muncă sau boli profesionale și alocațiile de deces dobândite în baza legislației unuia sau mai multor state membre nu pot suferi nici o reducere, nici modificare, nici suspendare, nici suprimare, nici confiscare pe motivul că beneficiarul își are reședința pe teritoriul unui stat membru, altul decât cel în care se află instituția debitoare. Acest articol garantează lucrătorului dreptul de a beneficia de prestații în bani de invaliditate, de bătrânețe, de urmași, de rente pentru accident de muncă și de alocații de deces chiar și după transferul reședinței sale pe teritoriul altui stat membru. Acest articol nu este aplicabil decât prestațiilor care sunt menționate în mod expres (CJCE, 11 iunie 1998, Kuusijärvi, afacerea C 275/96)

În ceea ce privește prestațiile privind riscurile ne-enumerate la articolul 10, condițiile în care aceste prestații vor fi exportabile sunt menționate în fiecare dintre capitolele cu privire la riscul respectiv.

Protecția articolului 10 se extinde și la avantajele care rezultă din regimurile speciale de drept național care se concretizează într-o creștere a nivelului prestației datorate (CJCE, 7 noiembrie 1973, Smieja 51/73)

În schimb, articolul 10 nu se opune unei legislații naționale care nu permite acordarea prestațiilor de securitate socială unei persoane care își are reședința într-un stat terț (CJCE, 14 nov. 1990, Buhari-Haji, C-105/89).

Rambursarea cotizațiilor

Dispozițiile legislațiilor care prevăd că rambursarea cotizațiilor plătite atunci când o persoană încetează să mai aparțină de regimul obligatoriu al statului în cauză nu se pot aplica atunci când lucrătorul este supus, în baza unei activități profesionale, la legislația altui stat membru.

Articolul 10 bis

Prestații speciale cu caracter necontributiv

1. Fără a ține seama de dispozițiile articolului 10 și ale Titlului III, persoanele cărora le este aplicabil prezentul regulament beneficiază de prestațiile speciale în bani cu caracter necontributiv prevăzute la articolul 4, paragraful 2 bis, numai pe teritoriul statului membru în care își au reședința și conform legislației acestui stat, cu condiția ca aceste prestații să fie menționate în Anexa II bis. Prestațiile sunt acordate de către instituția de la locul de reședință și sunt suportate de aceasta.
2. Instituția unui stat membru a cărei legislație condiționează dreptul la prestațiile prevăzute la paragraful 1 de realizarea unor perioade de angajare, de activitate profesională independentă sau de reședință, ia în considerare, în măsura necesară, perioadele de angajare, de activitate profesională independentă sau de reședință realizate pe teritoriul oricărui alt stat membru, ca și cum aceste perioade ar fi fost realizate pe teritoriul primului stat membru.
3. În cazul în care legislația unui stat membru condiționează dreptul la o prestație prevăzută la paragraful 1, acordată cu titlu complementar, de beneficierea de o prestație prevăzută la unul din punctele a) – h) ale articolului 4 paragraful 1 și nici o prestație de acest tip nu este datorată conform acestei legislații, orice prestație corespondentă acordată potrivit legislației altui stat membru este considerată ca o prestație acordată în baza legislației primului stat membru, în vederea acordării prestației complementare.
4. În cazul în care legislația unui stat membru condiționează acordarea unor prestații prevăzute la paragraful 1, destinate persoanelor invalide sau cu handicap, de cerința ca invaliditatea sau handicapul să fi fost constatate pentru prima dată pe teritoriul acestui stat membru, această cerință este considerată îndeplinită în cazul în care constatarea a fost făcută pentru prima dată pe teritoriul altui stat membru.

Curtea de Justiție a Comunităților Europene a estimat că prestațiile necontributive acordate în completarea unei prestații vizate de domeniul de aplicare al regulamentului erau o prestație de securitate socială și, conform articolului 10, trebuiau să facă obiectul unei exportări. În urma acestei jurisprudențe o modificare a regulamentului a fost efectuată (regulamentul nr. 1247/92 din 30 aprilie 1992 ;JOCE nr. L 136, 19 mai 1992,). Regulamentul nr. 1408/71 se aplică de acum în mod expres prestațiilor speciale cu caracter necontributiv destinate să acopere, cu titlu supletiv, complementar sau accesoriu situațiilor ce corespund unuia din riscurile enunțate la articolul 4 § 1, precum și prestațiilor destinate numai să asigure protecția specifică a persoanelor cu handicap (art. 4 § 2 bis). Totuși, aceste prestații nu sunt acordate decât pe teritoriul statului membru de reședință și în baza legislației acestui stat. Această regulă de coordonare vizează prestațiile menționate la anexa II bis, (CJCE, 25 feb. 1999, Swaddling, prec. – 11 iunie 1998, V. A. Partridge, af. C-297/96 – 4 nov. 1997, K. A. Snares, aff. C-20/96).

Astfel, articolul 10 bis prevede reguli speciale de coordonare cu privire la prestațiile speciale cu caracter necontributiv. Aceste prestații sunt destinate să acopere cu titlu supletiv, complementar sau accesoriu diferitele eventualități ce corespund diferitelor ramuri de securitate socială vizate la articolul 4 din regulamentul nr. 1408/71 sau să asigure o protecție specifică persoanelor cu handicap. Aceste prestații sunt acordate numai pe teritoriul statului membru unde beneficiarul își are reședința, în baza legislației acestui stat și sunt suportate de acesta.

În ipoteza în care beneficiarul de una dintre aceste prestații părăsește statul membru pe teritoriul căruia primea această prestație, el pierde prestația respectivă însă instituția din noul

stat de reședință care atribuie prestații de același tip trebuie să examineze drepturile acestuia în baza propriei sale legislații.

Prestațiile speciale cu caracter necontributiv sunt enumerate la anexa II bis. Pentru a înscrie acest tip de prestație în această anexă, se cuvine a verifica faptul că prestația în cauză răspunde criteriilor de « special » și de « necontributiv » așa cum sunt analizate și definite de Comisia administrativă de securitate socială a lucrătorilor migranți, cu respectarea jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților europene.

Prestațiile speciale sunt prestații de natură mixtă care se înrudesesc simultan cu prestațiile clasice de securitate socială și prestațiile de ajutor social. Aceste prestații trebuie atribuite în mod esențial pentru a răspunde unei nevoi financiare a persoanei interesate și a-i garanta acesteia un nivel minim de subsistență, ținând cont de contextul economic al statului său de reședință. Obiectivul principal al prestației este de a garanta un venit minim. Această noțiune de garantare a unui nivel minim nu este suficientă, trebuie de asemenea ca prestația să prezinte un caracter supletiv, accesoriu sau complementar unei prestații care se raportează la unul din riscurile vizate de domeniul de aplicare al regulamentului.

În ceea ce privește prestațiile destinate să asigure protecția specifică a persoanelor cu handicap. Finalitatea acestui tip de prestație nu este de a acoperi unul dintre riscurile clasice de securitate socială enumerate la articolul 4 din regulament. Nu sunt deci vizate prestațiile de invaliditate, inclusiv cele destinate să mențină sau să amelioreze capacitatea de obținere a unor câștiguri, prestațiile destinate copiilor cu handicap al căror obiectiv principal este de a compensa sarcinile familiale suplimentare datorate prezenței unui copil cu handicap, prestațiile de dependență destinate să amelioreze starea de sănătate și viața persoanelor dependente.

Curtea de Justiție a fost determinată să precizeze, în urma introducerii regulamentului nr. 1247/92 menționat mai sus că, dacă legislatorului comunitar îi este ușor să prevadă dispoziții derogatorii de la regula privind exportarea prestațiilor, aceste dispoziții trebuie să fie interpretate în mod strict. Astfel prestațiile menționate la anexa II bis trebuie să respecte condițiile fixate de articolul 4, paragraful 2 bis din regulament și să prezinte un caracter special și necontributiv. Curtea își rezervă dreptul de a recalifica prestațiile menționate la anexa II (CJCE, 8 martie 2001, Jauch, afacerea C 215/99 ; CJCE, 31 mai 2001, Leclere și Deaconescu, afacerea C 43/99)

Un supliment compensatoriu care completează o pensie de bătrânețe sau de invaliditate și care vizează să asigure titularului său un minim vital în cazul unei pensii insuficiente, a cărei acordare se bazează pe criterii obiective definite de lege și a cărei finanțare nu provine în nici un moment din cotizațiile asiguraților, constituie o prestație specială cu caracter necontributiv (CJCE 29 aprilie 2004, Skalka C 160/02).

Articolul 11 Revalorizarea prestațiilor

Regulile de revalorizare prevăzute de legislația unui stat membru sunt aplicabile prestațiilor datorate în baza acestei legislații, ținând cont de dispozițiile prezentului regulament.

Fiecare instituție competentă aplică propriile sale reguli de revalorizare pentru prestațiile pe care trebuie să le acorde.

Articolul 12 Necumulul de prestații

1. Prezentul regulament nu poate nici să confere nici să mențină dreptul la mai multe prestații de aceeași natură raportate la aceeași perioadă de asigurare obligatorie. Totuși, această dispoziție nu se aplică prestațiilor de invaliditate, de bătrânețe, de deces (pensii) sau în caz de boală profesională care sunt acordate de instituțiile a două sau mai multor state membre, conform dispozițiilor articolului 41, articolului 43 paragrafele 2 și 3, articolelor 46, 50 și 51 sau articolului 60 paragraful 1 litera b).
2. În măsura în care prezentul Regulament nu dispune altfel, clauzele de reducere, de suspendare sau de suprimare prevăzute de legislația unui stat membru în caz de cumul al unei prestații cu alte prestații de securitate socială sau cu alte venituri de orice natură sunt opozabile beneficiarului, chiar și în cazul prestațiilor dobândite în baza legislației altui stat membru sau al unor venituri realizate pe teritoriul altui stat membru.
3. Clauzele de reducere, de suspendare sau de suprimare prevăzute de legislația unui stat membru în cazul în care beneficiarul de prestații de invaliditate sau de prestații anticipate de bătrânețe exercită în urma unei activități profesionale îi sunt opozabile chiar dacă acesta își exercită activitatea pe teritoriul altui stat membru.
4. Pensia de invaliditate datorată în baza legislației olandeze, în cazul în care instituția olandeză este obligată, conform dispozițiilor articolului 57 paragraful 5 sau ale articolului 60 paragraful 2 litera b), să contribuie și la acoperirea costului unei prestații în caz de boală profesională acordată în baza legislației altui stat membru, va fi redusă cu suma datorată instituției din celălalt stat membru, responsabilă pentru acordarea prestației în caz de boală beneficiilor profesională.

Acest articol vizează să stabilească un echilibru între lucrătorul migrant și lucrătorul care nu se deplasează. El are drept scop să evite ca lucrătorul migrant să nu aibă, din aplicarea simultană a legislațiilor mai multor state membre, avantaje considerate ca necuvenite din partea legislațiilor naționale. Acest articol nu interzice aplicarea regulilor de cumul naționale atunci când acestea există. Totuși, aceste dispoziții nu se aplică decât atunci când prestațiile nu sunt de aceeași natură cu prestațiile de invaliditate, de bătrânețe și de deces, sau pentru boli profesionale.

Prestații de securitate socială trebuie să fie privite ca fiind de aceeași natură atunci când obiectul și finalitatea lor, precum și baza lor de calcul și condițiile de acordare sunt identice. Prestații calculate pe baza perioadelor de asigurare realizate de persoane diferite nu ar putea fi considerate ca prestații de aceeași natură (CJCE 12 februarie 1998, Cordelle C 366/96)

Regulile de cumul care există în diferitele legislații naționale sunt aplicabile în cazul cumulului unei prestații de securitate socială sau a altor venituri, chiar dacă este vorba de prestații sau de venituri dobândite pe teritoriul altui stat membru.

Veniturile încasate în urma unei activități desfășurate pe un teritoriu de către titularul unei prestații de bătrânețe sau de invaliditate, în baza legislației în vigoare pe alt teritoriu, pot fi luate în considerare pentru aplicarea regulilor de cumul.

Cu privire la aplicarea regulilor de cumul cu pensiile de invaliditate sau de bătrânețe, a se raporta la articolul 46 bis și următoarele din regulament.

TITLUL II DETERMINAREA LEGISLAȚIEI APLICABILE

Articolul 13 Reguli generale

1. Sub rezerva articolelor 14 quater și 14 septies, persoanele cărora le este aplicabil prezentul Regulament nu vor face decât obiectul legislației unui singur stat membru. Această legislație este determinată în conformitate cu dispozițiile prezentului Titlu.

2. Sub rezerva dispozițiilor art. 14 – 17:

a) persoana care exercită o activitate salariată pe teritoriul unui stat membru va face obiectul legislației acestui stat, chiar dacă își are reședința pe teritoriul unui alt stat membru sau dacă întreprinderea sau angajatorul la care este angajată își are sediul sau domiciliul pe teritoriul altui stat membru;

b) persoana care exercită o activitate independentă pe teritoriul unui stat membru va face obiectul legislației acestui stat, chiar dacă își are reședința pe teritoriul altui stat membru;

c) persoana care își exercită activitatea profesională la bordul unui vas aflat sub pavilionul unui stat membru va face obiectul legislației acestui stat;

d) funcționarii și personalul asimilat vor face obiectul legislației statului membru de care aparține administrația la care sunt încadrați;

e) persoana chemată sau rechemată să își satisfacă serviciul militar sau serviciul civil într-un stat membru va face obiectul legislației acestui stat. Dacă drepturile acordate în baza acestei legislații sunt condiționate de realizarea de perioade de asigurare înainte de încorporarea în serviciul militar sau în serviciul civil sau după eliberarea din serviciul militar sau serviciul civil, perioadele de asigurare realizate în baza legislației oricărui alt stat sunt luate în considerare, în măsura necesară, ca și cum ar fi vorba de perioade de asigurare realizate în baza legislației primului stat. Lucrătorul salariat sau independent chemat sau rechemat să își satisfacă serviciul militar sau serviciul civil își păstrează calitatea de lucrător salariat sau independent;

f) persoana căreia încetează să i se mai aplice legislația unui stat membru, fără ca legislația altui stat membru să îi devină aplicabilă în conformitate cu una dintre regulile enunțate la alineatele precedente sau cu una dintre excepțiile sau regulile speciale prevăzute la articolele 14-17, va face obiectul legislației statului membru pe teritoriul căruia își are reședința, numai în conformitate cu dispozițiile acestei legislații.

Dispozițiile de aplicare a acestui articol figurează la articolele 10 ter și 12 din regulamentul (CEE) 574/72.

Articolul 13 enunță principiul unicității legislației. Aplicarea legislației nu depinde de voința lucrătorului sau a angajatorului său. Legislația aplicabilă este, cu excepția aplicării articolelor 14-17 din regulament, legislația de la locul de muncă. Legislația statului de muncă se impune unui contract cu normă parțială. O persoană care exercită o activitate cu normă parțială este supusă legislației statului unde își exercită activitatea, atât pentru zilele în cursul

căroră ea exercită această activitate, cât și pentru zilele în care nu exercită această activitate (CJCE, 3 mai 1990, Kits Vanactivité Heijningen, afacerea C-2/89)

Statul de reședință al unui lucrător nu poate, în baza legislației sale (fondate pe reședință), să impună cotizații asupra unei remunerații primite ca urmare a unei activități desfășurate în alt stat, și deci supusă unei cotizări în baza legislației acestui din urmă stat. A impune unui lucrător o dublă cotizare asupra aceluiași salariu este contrar principiului privind unicitatea legislației (CJCE 5 mai 1977, Perenboom, afacerea 102/76)

Unicitatea legislației aplicabile:

- Persoanele căroră prezentul regulament le este aplicabil nu sunt în mod normal supuse decât legislației unui singur stat membru (art. 13 § 1. – Conform unei jurisprudențe constante, dispozițiile titlului II, intitulat "Determinarea legislației aplicabile", constituie un sistem complet și uniform de reguli cu privire la conflictul de legislație, care au drept scop nu numai evitarea aplicării simultane a mai multor legislații naționale și a complicațiilor care pot rezulta de aici, dar și acela de a împiedica faptul ca persoanele care intră în domeniul de aplicare al regulamentului nr. 1408/71 să fie private de protecția în materie de securitate socială, din lipsa unei legislații care le-ar fi aplicabilă (CJCE, 9 nov. 2000, J. Plum, af. C-404/98 – 11 iunie 1998, Kuusijärvi, prec. – 13 martie 1997, P.-J. Huijbrechts, af. C-131/95 – 16 feb. 1995, Calle Grenzshop Andresen, af. C-425/93 – 3 mai 1990, E Kits Van Heijnigen, prec. – 10 juill.1986, Luitjen, prec. – 12 iunie 1986, Ten Holder, prec. – 17 dec. 1970, Manpower, af. 35/70).

Regulamentul determină statul a căru legislație va fi aplicabilă, însă în ceea ce privește condițiile de existență a dreptului sau legate de obligația afilierii la un regim de securitate socială, ori la o anumită ramură de securitate socială, ține de legislația fiecărui stat membru stabilirea condițiilor, inclusiv a celor cu privire la încetarea afilierii (CJCE, 11 iunie 1998, Kuusijärvi, prec. – 13 martie 1997, Huijbrechts, prec. – 21 feb. 1991, Daalmeijer, af. C-245/88 – 3 mai 1990, Kits Van Heijnigen, prec. – 28 feb. 1989, Schmitt, af. 29/88 – 24 apr. 1980, Coonan, af. 110/79 – 12 iul. 1979, Brunori, af. 266/78 – 6 mai 1992, De Jong, af. C-20/91).

Aplicabilitatea acestora este foarte vastă întrucât singurul fapt că activitățile unui lucrător se exercită în afara teritoriului Comunității nu este suficient pentru a nu mai lua în considerare competența legislației unui stat membru, din moment ce raportul de muncă păstrează o legătură suficient de strânsă cu teritoriul Comunității (CJCE, 12 iul. 1984, Prodest, af. 237/83: cu privire la un salariat resortisant al unui stat membru, angajat de întreprinderea altui stat membru și detașat temporar în afara Comunității. – 12 dec. 1974, Walrave, af. 36/74)

Legătura poate fi caracterizată prin faptul că lucrătorul comunitar a fost angajat de o întreprindere a altui stat membru și, din acest motiv, a fost afiliat la regimul de securitate socială al acestui stat (CJCE, 29 iunie 1994, Aldewereld, af. C-60/93). Pentru aplicarea legislației unui stat membru, nu are atunci importanță faptul că asiguratul și-a exercitat exclusiv sau nu activitățile în afara statelor membre ale Comunității, întrucât criteriul determinant pentru aplicabilitatea regulamentului nr. 1408/71 este afilierea asiguratului la un regim de securitate socială al unui stat membru (CJCE, 23 oct. 1986, Van Roosmalen, af. 300/84).

Pe lângă regula generală de aplicare a legislației statului de muncă, există reguli specifice aplicabile unor categorii particulare de lucrători:

- Persoana care își exercită activitatea profesională la bordul unui vapor aflat sub pavilionul unui stat membru este supusă legislației acestui stat: art. 13 § 2 c)

- Funcționarii și personalul asimilat sunt supuși legislației unui stat membru de care aparține administrația care îi ocupă: art. 13 § 2 d),
- Persoana chemată sau rechemată în serviciul militar sau serviciul civil al unui stat membru este supusă legislației acestui stat: art. 13 § 2 e)),
- În fine, paragraful 2 litera f) al articolului 13 are în vedere conflictul de legislație negativ pentru persoana care încetează să fie supusă unei legislații, fără ca legislația altui stat membru să îi fie aplicabilă. În acest caz regulamentul prevede că persoana interesată este supusă legislației statului său de reședință.
- Aplicarea legislației statului de muncă – În calitate de ratașare de drept comun, legislația statului de muncă se aplică sub rezerva regulilor speciale prevăzute în titlul II (art. 14 - 17). Ea se aplică atât lucrătorilor salariați, cât și lucrătorilor independenți : persoana care exercită o activitate salariată pe teritoriul unui stat membru este supusă legislației acestui stat, chiar dacă ea își are reședința pe teritoriul altui stat membru sau dacă întreprinderea sau angajatorul care o ocupă își are sediul pe teritoriul altui stat membru (art. 13 § 2 a).

Articolul 14

Reguli speciale aplicabile persoanelor care exercită o activitate salariată, altele decât marinarii

Regula enunțată la articolul 13 paragraful 2 litera a) se va aplica ținând cont de următoarele excepții și particularități:

1) a) Persoana care exercită o activitate salariată pe teritoriul unui stat membru, în serviciul unei întreprinderi de care aparține în mod obișnuit și care este detașată de această întreprindere pe teritoriul unui alt stat membru pentru a presta acolo o muncă în contul acesteia, va continua să facă obiectul legislației primului stat membru, cu condiția ca durata previzibilă a acestei munci să nu depășească douăsprezece luni și ca persoana respectivă să nu fie trimisă pentru înlocuirea altei persoane căreia i-a expirat perioada de detașare;

b) Dacă durata muncii care urmează să fie efectuată se prelungește, datorită unor circumstanțe imprevizibile, dincolo de perioada inițial prevăzută și depășește douăsprezece luni, legislația primului stat membru va continua să se aplice până la încheierea acestei munci, cu condiția ca autoritatea competentă a statului membru teritoriul căruia este detașată persoana respectivă sau organismul desemnat de această autoritate să își fi dat acordul; acest acord trebuie solicitat înainte de sfârșitul perioadei inițiale de douăsprezece luni. Totuși, acest acord nu poate fi dat pentru o perioadă care depășește douăsprezece luni;

2) Persoana care exercită, în mod obișnuit, o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multor state membre va face obiectul legislației determinate după cum urmează:

a) Persoana care face parte din personalul rulant sau navigant al unei întreprinderi care efectuează, în contul unui terț sau în contul său propriu, transporturi internaționale de pasageri sau de mărfuri pe căi feroviare, rutiere, aeriene sau pe apă și care își are sediul pe teritoriul unui stat membru, va face obiectul legislației acestui din urmă stat. Totuși:

i) persoana încadrată la o sucursală sau o reprezentanță permanentă pe care întreprinderea respectivă o are pe teritoriul unui stat membru, altul decât cel în care își are sediul, va face obiectul legislației statului membru pe teritoriul căruia este situată această sucursală sau reprezentanță permanentă;

ii) persoana încadrată în principal pe teritoriul statului membru în care își are reședința va face obiectul legislației acestui stat, chiar dacă întreprinderea la care este angajată nu își are nici sediul, nici o sucursală sau reprezentanță permanentă pe acest teritoriu;

b) Persoana, alta decât cea prevăzută la litera a), face obiectul:

i) legislației statului membru pe al cărui teritoriu își are reședința, dacă exercită o parte a activității sale pe acest teritoriu sau dacă aparține de mai multe întreprinderi sau de mai mulți angajatori care își au sediul sau domiciliul pe teritoriul unor state membre diferite;

ii) legislației statului membru pe teritoriul căruia își are sediul sau domiciliul întreprinderea sau angajatorul la care este încadrată, dacă nu-și are reședința pe teritoriul unuia dintre statele membre în care își desfășoară activitatea;

3) Persoana care exercită o activitate salariată pe teritoriul unui stat membru într-o întreprindere care își are sediul pe teritoriul altui stat membru și care este traversată de frontiera comună a acestor două state va face obiectul legislației statului membru pe teritoriul căruia își are sediul această întreprindere.

Dispozițiile de aplicare a acestui articol figurează în articolele 11, 12 și 12 bis din regulamentul 574/72.

Detașarea

Articolul 14, paragraful 1, a), din regulamentul 1408/71 pentru salariați, prevede că menținerea supunerii la legislația statului de muncă obișnuit va fi acordată cu drepturi depline cu trei condiții ; salariatul va fi trimis:

- pentru a efectua în acel stat **o muncă în numele** angajatorului său,
- pentru o **durată previzibilă** care nu depășește 12 luni,
- și cu condiția ca acesta **să nu fie trimis pentru a înlocui** un alt lucrător ajuns la sfârșitul perioadei sale de detașare.

Problema s-a pus îndeosebi de a ști dacă angajarea unui salariat, numai în scopul de a-l trimite să îndeplinească o misiune temporară într-un stat din zona UE- Spațiul Economic European-Elveția, era sau nu compatibilă cu criteriile detașării prevăzute la articolul 14, § 1, a) din regulamentul 1408/71.

Conform jurisprudenței CJCE, articolul 14, paragraful 1, litera) din regulamentul 1408/71 din 14 iunie 1971 trebuie să fie interpretat în sensul că, pentru a beneficia de avantajul oferit de această dispoziție, o **întreprindere de angajare temporară** care pune, dintr-un stat membru, lucrători la dispoziția unor întreprinderi situate pe teritoriul altui stat membru trebuie **să exercite în mod normal activitățile sale în primul stat**. O întreprindere de angajare temporară își exercită în mod normal activitățile în statul membru în care este stabilită atunci când efectuează în mod obișnuit **activități semnificative** pe teritoriul acestui stat.

CJCE 10 februarie 2000 af. 202/97, Fitzwilliam Executive Search Ltd c/ Bestuur van het instituut sociale verzekeringen : Rec. I p. 883.

Conform aceleiași Curți, articolul 14, paragraful 2, litera a) din regulamentul 1408/71, care autorizează menținerea la legislația statului membru de origine a lucrătorilor detașați, nu este aplicabilă salariaților unei **întreprinderi de construcții stabilite într-un stat membru unde nu are decât activități administrative**, care sunt afectați unor lucrări de construcții

pe teritoriul **altui stat** membru în care această întreprindere exercită, în afara unor activități de gestionare pur interne, **totalitatea activităților sale**.

Conform articolului 13, paragraful 2, litera a) din regulamentul citat mai sus, acești lucrători sunt supuși legislației de securitate socială a statului membru pe teritoriul căruia ei sunt ocupați în mod efectiv.

CJCE 9 noiembrie 2000 af. 404/98, 6e ch., Plum vs/ Allgemeine Ortskrankenkasse Rheinland , Rec. I p. 9379.

Aceste poziții se regăsesc de acum în decizia nr. 181 din 13 decembrie 2000 (JOCE nr. L. 329 din 14 decembrie 2001) care înlocuiește decizia nr. 162 din 31 mai 1996, a Comisiei Administrative a Comunităților Europene pentru Securitatea Socială a Lucrătorilor Migranți care indică:

- Se vorbește de detașare atunci când subzistă o legătură organică între lucrător și întreprinderea care îl detașează. Pentru a determina această legătură organică trebuie luată în considerare responsabilitatea în materie de recrutare, de contract de muncă, de concediere și de determinare a naturii muncii.
- Dacă este vorba de personal obișnuit, lucrătorul poate fi detașat întruna sau mai multe întreprinderi din statul de angajare, cu condiția ca activitatea să continue a fi efectuată în numele întreprinderii care trimite lucrătorul.
- Este posibilă angajarea unui lucrător în vederea detașării sale. Totuși, în acest caz, legătura organică trebuie, bineînțeles, să subziste, însă în plus, întreprinderea care detașează trebuie să exercite o activitate semnificativă pe teritoriul unde este stabilită. Dacă este vorba de o întreprindere de angajare temporară, ea trebuie să pună personal la dispoziția unor utilizatori stabiliți pe teritoriul primului stat membru. Dacă este vorba de o altă întreprindere, ea trebuie să angajeze în mod obișnuit personal pe teritoriul primului stat membru.
- O întrerupere temporară a lucrului pe lângă întreprinderea statului membru de angajare nu întrerupe detașarea.
- Detașarea în cascadă este interzisă. Întreprinderea pe lângă care lucrătorul este detașat nu poate pune lucrătorul la dispoziția unei alte întreprinderi în statul membru în care este stabilită.
- Un lucrător nu poate fi angajat într-un stat pentru a fi menținut la legislația unui al doilea stat și detașat într-un al treilea stat, ori în primul. Lucrătorul, pentru a fi detașat, trebuie deja să aparțină înainte de plecarea sa, la regimul de securitate socială la care este menținut.
- Pe parcursul perioadei de detașare, controale pot fi efectuate pentru a verifica faptul că detașarea nu a încetat. Controalele au în vedere în special plata cotizațiilor și menținerea legăturii organice.
- Lucrătorul detașat, ca și angajatorul său, sunt obligați să informeze instituția competentă a statului de trimitere cu privire la orice modificare ce intervine în cursul detașării.

- Instituțiile statului de trimitere și ale statului de angajare cooperează pentru efectuarea controalelor.

Dacă munca ce trebuie efectuată se prelungește peste 12 luni, lucrătorul poate fi menținut la legislația obișnuită, pentru o nouă perioadă de douăsprezece luni, cu condiția ca instituția competentă sau instituția desemnată în acest sens de la locul de muncă temporară, să-și fi dat acordul.

Formalități

În ipoteza unei detașări în Belgia, Finlanda, Islanda, Olanda sau Suedia, precum și în Franța, Austria, se cuvine a adresa instituției desemnate a statului de detașare un exemplar din formularul E 101.

- **Detașare pentru mai puțin de trei luni.** Statele membre au hotărât că, atunci când lucrătorul trebuie să îndeplinească o misiune pe o perioadă mai mică de trei luni, trebuie admis ca procedura de eliberare a formularului să fie simplificată. Astfel pot fi date angajatorilor care solicită detașarea certificate de detașare E 101 "Atestat privind legislația aplicabilă", care au un număr de ordine și sunt completat, în partea 6 a formularului, de casa competentă. În momentul plecării în misiune a unui salariat, angajatorul completează două exemplare din certificatul respectiv, înmânează un exemplar lucrătorului și îl adresează pe celălalt, în termen de 24 de ore, casei competente.
- *Decizia CASSTM nr. 148 din 25 iunie 1992 : JOCE 30 ianuarie 1993 nr. 22*
- **Detașare pentru o perioadă cuprinsă între trei luni și un an.** În acest caz, o autorizație prealabilă trebuie să fie solicitată, care să indice motivele misiunii, locul unde aceasta va fi exercitată și, eventual, denumirea și adresa întreprinderii în serviciul căreia lucrătorul se va afla temporar. Formularul E 101 este eliberat de preferință înainte de debutul perioadei în cauză, însă poate fi eliberat în cursul detașării sau după expirarea acestei perioade, caz în care acesta poate avea un efect retroactiv.

Decizia CASSTM 181 din 13 decembrie 2000 : JOCE L 329 din 14 decembrie 2001 p. 73s.

Atâta timp cât nu este declarat retras sau invalid, formularul E 101 eliberat conform articolului 11 bis din regulamentul 574/72 **leagă instituția competentă** de statul membru în care lucrătorul se deplasează pentru a efectua o muncă, **precum și persoana** care apelează la serviciile acestui lucrător. Acest certificat poate, de asemenea, să aibă un **efect retroactiv**.

CJCE 30 martie 2000 af. 178/97, Banks ș.a. vs/ Théâtre royal de la Monnaie ș.a., Rec. I p. 2005. (Hotărâre dată cu privire la detașarea unui lucrător independent, ea are valoare indiferent de fundamentul juridic al eliberării formularului E 101.)

Articolul 11, paragraful 1, litera) din regulamentul 574/72 trebuie interpretat în sensul că certificatul E 101, eliberat de instituția desemnată de autoritatea competentă a unui stat membru, leagă instituțiile de securitate socială ale celorlalte state membre în măsura în care atestă afilierea lucrătorilor detașați de o întreprindere de angajare temporară, la regimul de securitate socială al statului membru în care această întreprindere este stabilită.

Totuși, atunci când instituțiile celorlalte state membre declară că au **îndoieli cu privire la exactitatea faptelor** pe care se bazează certificatul, ori la **aprecierea juridică** a acestor fapte, și în consecință privind conformitatea mențiunilor din certificatul respectiv cu

regulamentul 1408/71, instituția emițătoare este obligată să **reexamineze** temeinicia acestuia și, eventual, să-l retragă.

CJCE 10 februarie 2000 af. 202/97, Fitzwilliam Executive Search Ltd vs/ Bestuur van het instituut sociale verzekeringen Rec. I p. 883.

Obligația **cooperării între instituțiile** statului de trimitere și cele ale statului de angajare impune:

- instituției competente a statului de trimitere, o apreciere corectă a faptelor pertinente pentru aplicarea articolului 14, § 1, a) din regulamentul 1408/71 și, plecând de aici, garantarea faptului că **mențiunile ce figurează în formularul E 101** sunt bine completate;
- instituției competente a statului de angajare și a oricărui alt stat membru, obligația de a se considera ca legată prin formularul E 101 atâta timp cât acesta nu este retras sau declarat invalid de către instituția competentă a statului de trimitere;
- instituției competente a statului de trimitere, reconsiderarea **temeiniciei** eliberării acestui formular și, eventual, **retragerea formularului respectiv** atunci când instituția statului de angajare emite îndoieli cu privire la exactitatea faptelor ce stau la baza formularului în cauză.

Decizia CASSTM 181 din 134 decembrie 2000 : JOCE L 329 din 14 decembrie 2001 p. 73 s.

- **Detășare pentru o perioadă mai mare de un an și în limita a doi ani.** Menținerea afilierii la legislația statului de angajare obișnuit este supusă autorizării prealabile din partea instituției competente sau a instituției desemnate în acest sens, a statului membru pe teritoriul căruia persoane interesată este detașată. Această prelungire poate fi admisă atunci când durata muncă ce trebuie efectuată se prelungește din cauza unor circumstanțe imprevizibile, dincolo de durata prevăzută inițial.

Angajatorul este cel care trebuie să solicite prelungirea detașării, prin intermediul formularului E 102, direct autorității administrative competente a statului pe teritoriul căruia lucrătorul este detașat, ori instituției desemnate în acest sens de autoritatea administrativă (a se vedea anexa 10 din regulamentul nr. 574/72)

Pluri-activitate

- Salariații care fac parte din **personalul rulant sau navigant** al întreprinderilor de transport internațional, sunt afiliați la legislația statului pe teritoriul căruia întreprinderea își are sediul.
- Dacă persoanele interesate sunt ocupate în mod preponderent de o sucursală sau o reprezentanță permanentă a întreprinderii instalate pe alt teritoriul decât cel unde aceasta își are sediul, acestea sunt afiliate la legislația statului pe teritoriul căruia se află această sucursală sau reprezentanță.
- În fine, persoana ocupată în mod preponderent pe teritoriul statului în care își are reședința este supusă legislației acestui stat, chiar dacă întreprinderea care o ocupă nu își are nici sediul, nici o sucursală în acest stat.

Salariații care nu sunt vizați mai sus, care își exercită activitatea pe teritoriul mai multor state membre, sunt supuși

- Legislației statului de reședință, dacă își exercită o parte a activității în statul de reședință sau dacă nu exercită nici o activitate în statul de reședință, dar lucrează pentru mai mulți angajatori
- Legislației aplicabile pe teritoriul unde întreprinderea își are sediul, dacă nu exercită o activitate în statul lor de reședință și nu au decât un singur angajator.

Categoriile de salariați, altele decât cei din transporturile internaționale, susceptibile a-și exercita în mod normal activitatea salariată pe teritoriul mai multor state membre, nu sunt **enumerare în mod precis** de dispozițiile regulamentului comunitar. În practică, poate să fie vorba de situații foarte precise: reprezentanți de comerț, persoane aflate într-o zonă frontalieră care exercită o activitate într-un stat membru și o activitate accesorie în celălalt stat, artiști de spectacol, în special.

În toate aceste cazuri, și sub rezerva exercitării activității pe teritoriul a cel puțin două state membre, legislația aplicabilă poate fi ori cea a statului membru de reședință al lucrătorului, situație cel mai frecvent întâlnită în practică, ori cea de pe teritoriul unde se află sediul întreprinderii sau domiciliul angajatorului.

(i) Legislația statului de reședință

Pentru aplicarea dispozițiilor conform cărora persoana care își exercită activitatea pe teritoriul a două sau mai multe state membre este afiliată la instituția de la locul de reședință, rezultă din jurisprudența CJCE că **activitatea desfășurată în acest stat membru de reședință**, este la fel de importantă ca cea exercitată în celălalt stat membru.

Astfel a judecat CJCE. Rezultă din dispozițiile titlului II al regulamentelor 3/58 și 1408/71 că **aplicarea unei legislații naționale** este determinată în funcție de criteriile desprinse din regulile **dreptului comunitar**.

Dacă legislația fiecărui stat membru este cea care trebuie să determine condițiile dreptului sau obligației afilierii la un regim de securitate socială sau la o anumită ramură a acestui regim, statele membre nu dispun totuși de facultatea de a determina în ce măsură este aplicabilă propria lor legislație, ori cea a altui stat membru.

Articolele 13, § 1, litera c), primul alineat din regulamentul 3/58 (notă: este vorba de regulamentul care a precedat regulamentul 1408/71) și 14, § 1, alineatul c), litera i), din regulamentul 1408/71 trebuie în consecință să fie interpretate în sensul că este incompatibilă cu aceste articole o dispoziție internă a unui stat membru care implică faptul că un lucrător domiciliat în acest stat membru nu este asigurat pentru pensia de bătrânețe, întrucât este asigurat în baza legislației altui stat membru, chiar dacă își are reședința în primul stat membru și exercită acolo și o muncă salariată în paralel cu activitățile sale desfășurate pe teritoriul celuilalt stat membru.

Faptul că **munca exercitată în statul de reședință** nu are decât **un caracter secundar** în raport cu activitatea principală a persoanei interesate exercitate în celălalt stat membru, nu are incidență asupra acestei soluții.

CJCE 23 septembrie 1982 af. 276/81, Kuijpers : Rec. p. 3027. (Era vorba în speță de un lucrător domiciliat în Olanda, unde exercita o activitate profesională secundară fără a fi asigurat pentru riscul bătrânețe, întrucât era asigurat pentru acesta în statul membru (Belgia) unde exercita activitatea principală).

Lucrătorul danez domiciliat în Danemarca, **angajat exclusiv de o întreprindere cu sediul social în Germania** și care exercită, în mod regulat, în cadrul acestui raport de muncă, **o parte a activității sale în Danemarca**, mai multe ore pe săptămână și pentru o perioadă care nu este limitată la douăsprezece luni, ține de dispozițiile articolului 14 § 2, b, i) din regulamentul 1408/71 cu privire la determinarea legislației aplicabile în cazul exercitării mai multor activități salariate, și nu de dispozițiile articolului 14, § 1, a) din același regulament, cu privire la legislația aplicabilă în caz de detașare.

CJCE 16 februarie 1995 af. 425/93, Calle Greuzshop Andresen vs/ Allgemeine Orskrankenkasse für den Kreis Schleswig-Flensburg : Rec. I p. 269.

Lucrătorul care **își are reședința într-un stat membru** și își exercită **în mod ocazional activitatea pe teritoriul altui stat membru**, în condiții susceptibile să determine supunerea sa la regimul de securitate socială instituit de acest ultim stat, trebuie să fie supus la legislația statului de reședință, din momentul în care este afiliat la o instituție din această țară în calitate de lucrător salariat sau asimilat (în lipsa unei asemenea afiliere, legislația de la locul de muncă ar fi fost cea care s-ar fi aplicat).

De asemenea, dacă **angajatorul, stabilit într-un stat membru**, altul decât cel a cărui legislație de securitate socială este aplicabilă lucrătorului, este exonerat de plata unor cotizații către instanțele de securitate socială ale propriului său stat, el este obligat la plata celor prevăzute de legislația la care lucrătorul este supus.

CJCE 24 iunie 1975 af. 8/75, Asociația de Fotbal Club d'Andlau : Rec. p. 739.

Pentru determinarea legislației aplicabile, reședința **agentului comercial** care efectuează **turnee regulate de prospectare** pe teritoriul unui stat membru, în interesul unor întreprinderi situate în alt stat membru, este locul unde acesta și-a stabilit **centrul permanent al intereselor sale** și unde se întoarce în perioada dintre turneele sale (*CJCE 12 iulie 1973 af. 13/73, Ets Angenieux ș.a. vs/Hakenberg : Rec. p. 935*).

(i) Legislația de la sediul sau domiciliul angajatorului

Lucrătorul care nu își are reședința pe teritoriul unuia dintre statele membre în care își exercită activitatea, trebuie să fie supus la legislația statului membru pe teritoriul căruia întreprinderea sau angajatorul care îl ocupă își are sediul. Această dispoziție nu se poate aplica decât dacă asiguratul are un singur angajator și nu exercită nici o activitate pe teritoriul statului membru unde își are reședința.

În cazul exercitării unei activități salariate într-o întreprindere traversată de o frontieră, lucrătorul este supus legislației statului unde se află sediul întreprinderii.

Persoana care își exercită activitatea pe teritoriul mai multor state membre este considerată pe teritoriul statului de afiliere ca și cum ar exercita ansamblul activităților sale pe teritoriul unde este afiliat, ceea ce se semnifică faptul că ea trebuie să cotizeze la regimul astfel desemnat drept competent pe baza veniturilor obținute din ansamblul acestor activități. Instituția a cărei legislație este aplicabilă eliberează un formular E 101 care atestă că persoana interesată a fost supusă legislației sale și că nu trebuie să fie afiliată la legislația celui alt stat membru. Acest formular E101 trebuie să fie luat în considerare așa cum este indicat mai sus și se supune aceluiași reguli de anulare eventuală.

Articolul 14 bis
Reguli speciale aplicabile persoanelor care exercită o activitate independentă,
altele decât marinarii

Regula enunțată la articolul 13 paragraful 2 litera b) se va aplica ținând cont de următoarele excepții și particularități :

1)

a) persoana care exercită în mod obișnuit o activitate independentă pe teritoriul unui stat membru și care prestează o muncă pe teritoriul altui stat membru continuă să fie supusă legislației primului stat membru, cu condiția ca durata previzibilă a acestei munci să nu depășească 12 luni;

b) dacă durata muncii ce trebuie prestată se prelungește, datorită unor circumstanțe imprevizibile, dincolo de perioada prevăzută inițial și depășește 12 luni, legislația primului stat membru continuă să se aplice până la încheierea acestei munci, cu condiția ca autoritatea competentă a statului membru pe teritoriul căruia s-a deplasat persoana respectivă pentru a presta munca în cauză sau organismul desemnat de această autoritate să își fi dat acordul; acest acord trebuie să fie solicitat înainte de sfârșitul perioadei de 12 luni. Totuși, acest acord nu poate fi dat pentru o perioadă ce depășește 12 luni;

2) Persoana care exercită în mod obișnuit o activitate independentă pe teritoriul a două sau mai multe state membre va face obiectul legislației statului membru pe teritoriul căruia își are reședința, dacă exercită o parte din activitatea sa pe teritoriul acestui stat membru. Dacă nu exercită nici o activitate pe teritoriul statului membru în care își are reședința, ea va face obiectul legislației statului membru pe teritoriul căruia își desfășoară activitatea principală. Criteriile utilizate pentru a determina activitatea principală sunt fixate prin regulamentul prevăzut la articolul 98;

3) persoana care exercită o activitate independentă într-o întreprindere ce își are sediul pe teritoriul unui stat membru și care este traversată de frontiera comună a două state membre face obiectul legislației statului membru pe teritoriul căruia își are sediul această întreprindere;

4) dacă legislația care ar fi aplicabilă unei persoane în conformitate cu paragrafele 2 sau 3 nu îi permite acesteia să se afilieze, chiar și cu titlu voluntar, la un regim de asigurare de bătrânețe, persoana respectivă face obiectul legislației celui alt stat membru care i-ar fi aplicabilă independent de aceste dispoziții sau, în cazul în care legislațiile a două sau mai multe state membre i-ar fi aplicabile, legislației determinate de comun acord între aceste state membre sau autoritățile lor competente.

Conform articolelor 12 și 12 bis din regulamentul 574/72.

Detașare

Articolul 14 bis, paragraful 1, a) prevede că menținerea supunerii la legislația statului de muncă obișnuit va fi acordată cu drepturi depline, cu condiția ca durata previzibilă a muncii să nu depășească douăsprezece luni.

Prin decizia nr. 181 din 13 decembrie 2000 (JOCE nr. L. 329 din 14 decembrie 2001) care înlocuiește decizia nr. 162 din 31 mai 1996, Comisia Administrativă a Comunităților Europene pentru Securitatea Socială a Lucrătorilor Migranți a indicat că

Pentru a putea beneficia de dispozițiile cu privire la detașare, lucrătorul independent trebuie să exercite o activitate semnificativă pe teritoriul unde este stabilit înainte de a se deplasa

pe un alt teritoriu. Mai mult, în cursul detașării el trebuie să continue să îndeplinească în statul unde este stabilit condițiile care să-i permită continuarea activității sale în momentul întoarcerii.

Cum pentru salariat:

- Instituțiile statului de trimitere și ale statului de angajare cooperează pentru efectuarea controalelor
- Instituția competentă a statului de angajare este legată de formularul E 101 atâta timp cât nu a fost retras sau declarat invalid de instituția competentă a statului de trimitere.
- Dacă instituția statului de trimitere emite îndoieli cu privire la exactitatea faptelor ce stau la baza formularului, instituția competentă a statului de trimitere este obligată să reconsidere temeinicia eliberării formularului și, eventual, să-l retragă.
- În cazul detașării unui lucrător independent, formalitățile ce trebuie îndeplinite sunt identice cu cele prevăzute pentru detașarea unui lucrător salariat. În acest caz lucrătorul independent este cel care îndeplinește formalitățile efectuate de către angajator în cadrul detașării salariatului.

Auto-detașare În sensul acestui articol, termenul „muncă” vizează orice prestație de muncă, salariată sau independentă, cu condiția să fie vorba de o sarcină determinată ale cărei durată și realizare sunt predefinite și a cărei existență reală este dovedită prin producerea de contracte corespunzătoare (CJCE, 30 martie 2000, B. Banks ș.a., af. C-178/87)

Pluri-activitate

În cazul exercitării unei activități independente pe teritoriul mai multor state membre

- afiliere în statul de reședință dacă persoana interesată exercită o parte a activității sale în statul de reședință

Dacă nici o activitate nu este exercitată în statul de reședință, afiliere la legislația statului membru pe teritoriul căruia este exercitată activitatea principală. Pentru a determina activitatea principală se ține cont cu prioritate de locul unde se află sediul fix și permanent al activităților lucrătorului independent, dacă nu se ține cont de criteriile precum caracterul obișnuit sau durata activităților în fiecare dintre state, numărul de prestații efectuate și veniturile ce decurg din aceste activități – articolul 12 bis din regulamentul nr. 574/72).

Dacă întreprinderea este situată pe frontiera dintre două state, lucrătorul este supus legislației statului pe teritoriul căruia se află sediul întreprinderii.

În fine, în ipoteza în care dispozițiile articolului 14 bis nu permit afilierea unui lucrător independent chiar și cu titlu voluntar, ori atunci când legislațiile a două sau mai multe state i-ar fi aplicabile acestuia, legislația care trebuie să se aplice va fi determinată de comun acord între statele membre ori autoritățile competente ale acestora. Pentru aplicarea acestor dispoziții a se vedea articolului 12 bis din regulamentul nr. 574/72.

Instituția a cărei legislație este aplicabilă eliberează un formular E 101 care atestă că persoana interesată este supusă legislației sale, ca urmare a tuturor activităților sale.

Acest formular E 101 trebuie să fie luat în considerare așa cum se indică mai sus și se supune aceluiași reguli de anulare eventuală.

Articolul 14 ter **Reguli speciale aplicabile marinarilor**

Regula enunțată la articolul 13 paragraful 2 litera c) se va aplica ținând cont de următoarele excepții și particularități:

- 1) persoana care exercită o activitate salariată în serviciul unei întreprinderi de care aparține în mod obișnuit, fie pe teritoriul unui stat membru, fie la bordul unui vas aflat sub pavilionul unui stat membru, și care este detașată de această întreprindere pentru a presta o muncă, în contul acesteia, la bordul unui vas aflat sub pavilionul unui alt stat membru continuă să se supună legislației primului stat membru în condițiile prevăzute la articolul 14 paragraful 1;
- 2) persoana care exercită în mod obișnuit o activitate independentă, fie pe teritoriul unui stat membru, fie la bordul unui vas aflat sub pavilionul unui stat membru și care prestează, în contul său propriu, o muncă la bordul unui vas aflat sub pavilionul altui stat membru, continuă să fie supusă legislației primului stat membru în condițiile prevăzute la articolul 14 bis paragraful 1;
- 3) persoana care, deși nu își desfășoară activitatea profesională obișnuită pe mare, prestează o muncă în apele teritoriale sau într-un port al unui stat membru pe un vas aflat sub pavilionul unui alt stat membru care se găsește în aceste ape teritoriale sau în acest port, fără a aparține echipajului vasului respectiv, se supune legislației primului stat membru;
- 4) persoana care exercită o activitate salariată la bordul unui vas aflat sub pavilionul unui stat membru și care este remunerată, ca urmare a acestei activități, de o întreprindere sau o persoană care își are sediul sau domiciliul pe teritoriul unui alt stat membru se supune legislației acestui din urmă stat dacă își are reședința pe teritoriul acestuia; întreprinderea sau persoana care plătește remunerația este considerată ca angajator pentru aplicarea legislației respective.

Conform articolelor 11, 11 bis și 12 din regulamentul 574/72.

– **Marinarii** – Aplicarea legislației naționale a pavilionului sub care se află nava se realizează ținând cont de anumite excepții și particularități care au în vedere ipoteza detașării lucrătorului salariat (art. 14 ter 1), situația lucrătorului independent care exercită mai multe activități (art. 14 ter 2), situația lucrătorului ocupat în apele teritoriale sau un port (art. 14 ter 3), situația lucrătorului salariat ocupat pe un vapor aflat sub pavilionul unui stat membru și remunerat de o întreprindere situată în alt stat membru (art. 14 ter 4).

Articolul 14 quater **Reguli speciale aplicabile persoanelor care exercită simultan o activitate salariată și o activitate independentă pe teritoriul unor state membre diferite**

Persoana care exercită simultan o activitate salariată și o activitate independentă pe teritoriul unor state membre diferite este supusă:

- a) sub rezerva dispozițiilor literei b), legislației statului membru pe teritoriul căruia exercită o activitate salariată sau, dacă exercită o asemenea activitate pe teritoriile a două sau mai multe state membre, legislației determinate conform articolului 14 punctele 2 sau 3;

b) în cazurile menționate la anexa VII :

- legislației statului membru pe teritoriul căruia exercită o activitate salariată, această legislație fiind determinată conform dispozițiilor articolului 14 punctele 2 sau 3, dacă exercită o asemenea activitate pe teritoriul a două sau mai multe state membre și
- legislației statului membru pe teritoriul căruia exercită o activitate independentă, această legislație fiind determinată conform dispozițiilor articolului 14 bis punctele 2, 3 sau 4, dacă exercită o asemenea activitate pe teritoriul a două sau mai multe state membre.

Conform articolului 12 bis din regulamentul 574/72.

- Persoane care exercită simultan o activitate salariată și o activitate independentă pe teritoriul unor state membre diferite. În principiu, se aplică legislația statului pe teritoriul căruia aceste persoane exercită activitatea salariată.
- Punctul b) prevede o excepție de la regula de unicitate a legislației și face trimitere la anexa VII din regulament care vizează situațiile în care un lucrător va putea fi afiliat simultan la legislația statului în care exercită o activitate salariată și la cea a statului în care exercită o activitate independentă
- Curtea de Justiție a Comunităților Europene care a trebuit să se pronunțe cu privire la această dublă afiliere a admis acest cumul al legislației aplicabile

Conform articolului 14 quater și anexei VII din regulamentul comunitar 1408/71, persoana care exercită simultan o activitate salariată și o activitate independentă pe teritoriul a diferite state membre este supusă atât legislației statului membru pe teritoriul căruia își exercită activitatea salariată, cât și legislației statului pe teritoriul căruia exercită activitatea independentă.

Pentru aplicarea acestor dispoziții, **natura salariată sau independentă** a activității trebuie să fie determinată prin referire la legislația statului pe teritoriul căruia ea este exercitată.

Pentru aplicarea articolelor 14 bis și 14 quater din regulamentul 1408/71, se cuvine a înțelege prin „**activitate salariată**” și „**activitate independentă**” activitățile care **sunt considerate ca atare** de legislația de securitate socială a statului membru pe teritoriul căruia ele sunt exercitate.

CJCE 30 ianuarie 1997 af. 340/94, De Jaeck vs/ Staatssecretaris van Financiën , Rec. I p. 461 ; CJCE 30 ianuarie 1997 af. 221/95, Institutul Național de asigurări sociale pentru lucrătorii independenți vs/ Hervein ș.a., Rec. I p. 609.

Dispozițiile articolului 14 quater, litera b) și ale anexei VII din regulamentul 1408/71, în baza cărora persoana care exercită o activitate salariată pe teritoriul unui stat membru și o activitate independentă pe teritoriul altui stat membru este supusă legislației fiecăruia dintre cele două state, sunt valide.

Totuși, dacă este cazul, **judcătorul național sesizat cu privire la litigii** este cel care, în cadrul aplicării acestor dispoziții, trebuie:

- pe de o parte, să **verifice că legislațiile naționale aplicate** în acest cadru sunt aplicate în conformitate cu articolele 48 și 52 din Tratatul CE (devenite articolele 39 CE și 43 CE), și în special că legislația națională ale cărei condiții de aplicare sunt contestate conduce într-adevăr la o protecție socială pentru lucrătorul în cauză;

- pe de altă parte, să verifice dacă trebuie **să se renunțe în mod excepțional la dispozițiile respective** la cererea lucrătorului interesat, din momentul în care acestea ar determina pierderea unui avantaj de securitate socială de care acesta dispunea inițial în baza unei convenții de securitate socială în vigoare între două sau mai multe state membre.

CJCE 19 martie 2002 af. 393/99 și 394/99, Plén., Inasti vs/ Hervein ș.a.: RJS 7/02 nr. 914.

Regula de unicitate a legislației aplicabile nu se aplică deci atunci când o persoană exercită o activitate salariată și o activitate independentă în state membre diferite și ține de cazurile prevăzute în anexa VII.

Articolul 14 quinquies **Dispoziții diverse**

1. persoana prevăzută la articolul 14 paragrafele 2 și 3, la articolul 14 bis paragrafele 2, 3 și 4, la articolul 14 quater litera a) și articolul 14 sexies este tratată, în scopul aplicării legislației determinate conform acestor dispoziții, ca și cum ar exercita ansamblul activității sale profesionale pe teritoriul statului membru respectiv.

2. Persoana prevăzută la articolul 14 quater litera b) este tratată, în scopul determinării cuantumului cotizațiilor ce urmează a fi plătite de lucrătorii independenți în baza legislației statului membru pe teritoriul căruia își exercită activitatea independentă, ca și cum și-ar exercita activitatea salariată pe teritoriul acestui stat membru.

3. Dispozițiile legislației unui stat membru care prevăd că titularul unei pensii sau al unei rente care desfășoară o activitate profesională nu face obiectul asigurării obligatorii pentru această activitate se aplică și titularului unei pensii sau rente dobândite conform legislației altui stat membru, cu condiția ca persoana respectivă să nu solicite în mod expres să facă obiectul asigurării obligatorii, adresându-se instituției desemnate de autoritatea competentă a primului stat membru și menționată în anexa 10 din regulamentul prevăzut la articolul 98.

Acest articol fixează regulile aplicabile în cazul exercitării mai multor activități. Atunci când legislația unui stat a fost declarată competentă, persoana interesată este considerată de instituțiile acestui stat ca exercitând toate activitățile sale pe teritoriul acestui stat.

În cazul în care persoana interesată este afiliată în baza legislației a două state membre, pentru fixarea ratei de cotizare în baza activității independente, instituția statului care fixează cotizația trebuie să țină cont de activitatea salariată exercitată pe celălalt teritoriu, ca și cum această activitate ar fi exercitată pe teritoriul său.

În fine, atunci când într-o legislație există, în materie de plată a cotizațiilor, dispoziții specifice aplicabile titularilor de pensii, pentru aplicarea acestei legislații trebuie să se țină cont de pensii, chiar dacă acestea sunt dobândite în baza legislației altui stat membru.

Articolul 14 sexies **Reguli speciale aplicabile persoanelor aparținând unui regim special al**

funcționarilor care sunt, simultan, lucrători salariați și/sau independenți pe teritoriul unuia sau mai multor state membre

O persoană care, simultan, este angajată ca funcționar sau personal asimilat ce aparține de un regim special al funcționarilor într-un stat membru și este un lucrător salariat și/sau independent pe teritoriul unuia sau mai multor state membre este supusă legislației statului membru în care ea aparține unui regim special al funcționarilor.

Persoana care este asigurată în cadrul unui regim al funcționarilor într-un stat și care exercită o activitate salariată sau independentă pe teritoriul altui stat, este supusă legislației statului în care este asigurată în calitate de funcționar.

Conform articolului 12 ter din regulamentul 574/72.

Articolul 14 septies

Reguli speciale aplicabile funcționarilor angajați simultan în mai multe state membre și care aparțin, într-unul din aceste state, unui regim special

O persoană care este simultan angajată, în două sau mai multe state, ca funcționar sau personal asimilat și care aparține, în cel puțin unul din statele respective, unui regim special al funcționarilor, este supusă legislației fiecăruia dintre statele membre respective.

Persoana care are calitatea de funcționar în două state este afiliată la legislația fiecăruia dintre statele în care exercită activitățile sale.

Conform articolului 12 ter din regulamentul 574/72.

Articolul 15

Reguli privind asigurarea voluntară sau asigurarea facultativă continuă

1. Articolele 13-14 quinquies nu sunt aplicabile în materie de asigurare voluntară sau facultativă continuă decât dacă, pentru una dintre ramurile prevăzute la articolul 4, într-un stat membru nu există decât un singur regim de asigurare voluntară.

2. În cazul în care aplicarea legislațiilor a două sau mai multe state membre conduce la un cumul de afiliere:

- la un regim de asigurare obligatorie și la unul sau mai multe regimuri de asigurare voluntară sau facultativă continuă, persoana respectivă se supune exclusiv regimului de asigurare obligatorie,
- la două sau mai multe regimuri de asigurare voluntară sau facultativă continuă, persoana respectivă nu poate fi admisă decât la regimul de asigurare voluntară sau facultativă continuă pentru care a optat.

3. Totuși, în materie de invaliditate, bătrânețe și deces (pensii), persoana respectivă poate fi admisă la asigurarea voluntară sau facultativă continuă a unui stat membru, chiar dacă este supusă în mod obligatoriu legislației unui alt stat membru, în măsura în care acest cumul este admis explicit sau implicit în primul stat membru.

Regula privind unicitatea legislației se aplică de asemenea în materie de asigurare voluntară. O persoană nu poate fi afiliată cu titlu obligatoriu și cu titlu voluntar în cadrul a două legislații. Totuși, în materie de invaliditate, de bătrânețe și de deces (pensii), o persoană poate fi admisă la asigurarea voluntară chiar dacă este obligatoriu supusă legislației altui stat membru.

Articolul 16

Reguli speciale privind personalul aflat în serviciul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, precum și personalul auxiliar al Comunităților Europene

1. Dispozițiile articolului 13 paragraful 2 litera a) se aplică membrilor personalului încadrat de misiunile diplomatice sau de oficiile consulare și personalului casnic privat aflat în serviciul agenților acestor misiuni sau posturi.

2. Totuși, lucrătorii prevăzuți la paragraful 1 care sunt cetățeni ai statului membru de acreditare sau ai statului membru de trimitere pot opta pentru aplicarea legislației acestui stat. Acest drept de opțiune poate fi exercitat din nou la sfârșitul fiecărui an calendaristic și nu are efect retroactiv.

3. Membrii personalului auxiliar al Comunităților Europene pot opta între aplicarea legislației statului membru pe teritoriul căruia sunt încadrați și aplicarea legislației statului membru la care au fost supuși supus ultima dată sau a statului membru ai cărui cetățeni sunt, în ceea ce privește dispozițiile, altele decât cele referitoare la alocațiile familiale a căror acordare este reglementată de regimul aplicabil acestui personal. Acest drept de opțiune, care poate fi exercitat o singură dată, intră în vigoare de la data intrării în serviciu.

Conform articolelor 13 și 14 din regulamentul 574/72.

– Personalul aflat în serviciul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare, și personalul auxiliar al Comunităților europene:

- Dacă, în principiu, legislația statului de muncă le este aplicabilă, aceste persoane pot opta pentru aplicarea legislației din statul de trimitere sau din statul acreditant.
- În ceea ce privește membrii personalului auxiliar al Comunităților europene, aceștia pot opta între aplicarea legislației statului membru pe teritoriul căruia sunt ocupați, aplicarea legislației statului membru la care au fost supuși ultima dată, sau aplicarea legislației statului ai cărui naționali sunt, în afara alocațiilor familiale. Jurisprudența interpretează strict domeniul beneficiarilor de acest drept de opțiune și a refuzat extinderea acestui drept la alte situații (CJCE, 29 iunie 1994, Aldewereld, prec. – 12 dec. 1967, Guissart, af. 12/67– 12 dec. 1967, Couture, af. 11/67).

Condițiile în care opțiunea este efectuată sunt precizate în articolele 13 și 14 din regulamentul nr. 574/72. formularul ce trebuie utilizat este formularul E 103.

Articolul 17

Excepții de la dispozițiile articolelor 13-16

Două sau mai multe state, autoritățile competente ale acestor state sau organismele desemnate de aceste autorități pot să prevadă, de comun acord, în interesul anumitor categorii de persoane sau al anumitor persoane, excepții la dispozițiile art. 13 – 16.

Conform articolelor 11, 11 bis și 12 din regulamentul 574/72.

Două sau mai multe state membre, autoritățile competente ale acestor state sau organismele desemnate de aceste autorități pot prevedea, de comun acord, în interesul anumitor categorii de persoane sau al anumitor persoane, excepții de la dispozițiile articolelor 13-16. Acest text nu vizează în mod specific detașarea, ci orice derogări de la diferitele reguli de afiliere. Totuși, el este utilizat în mod esențial pentru a fundamenta mențineri de afiliere, excepționale din punct de vedere al duratei.

Recomandarea nr. 16 din 12 decembrie 1984 a Comisiei administrative a Comunităților Europene pentru securitatea socială a lucrătorilor migranți privește „anumiți lucrători care, în virtutea cunoștințelor și aptitudinilor lor speciale, ori a caracterului special al obiectivelor întreprinderii sau organizației care îi ocupă, sunt detașați în interesul acestei întreprinderi sau organizații și în numele acesteia, pe o perioadă mai mare de douăsprezece luni, într-un stat membru altul decât cel în care sunt ocupați în mod normal...”.

Această recomandare prevede deci că, pentru anumite categorii de lucrători, condițiile cu privire la durata detașării prevăzute la articolul 14, paragraful 1 din regulament, să fie extinse. Trebuie deci să se aplice dispozițiile articolului 17 de la începutul activității, dacă durata previzibilă a muncii ce trebuie efectuate depășește un an.

Durata maximă de exonerare este stabilită de fiecare stat competent.

Formalități

Pentru aplicarea articolului 17, trebuie ca autoritățile competente sau instituțiile desemnate în acest sens ale celor două state în cauză să-și fi dat acordul prin intermediul unui schimb de scrisori. Atunci când un asemenea acord a fost obținut, un formular E 101 este eliberat și pe acest formular referințele schimbului de scrisori este.

Articolul 17 bis

Reguli speciale privind titularii de pensii sau rente datorate conform legislației unuiu sau mai multor state membre

Titularul unei pensii sau rente datorate conform legislației unui stat membru, sau al unor pensii sau rente datorate în baza legislațiilor mai multor state membre, care își are reședința pe teritoriul altui stat membru, poate fi scutit, la cerere, de aplicarea legislației acestui din urmă stat, cu condiția să nu fie supus acestei legislații ca urmare a exercitării unei activități profesionale.

– Titularii de pensii sau rente datorate conform legislației unuia sau mai multor state membre – Atunci când își au reședința pe teritoriul altui stat membru decât cel care plătește pensiile sau rentele, aceștia pot fi scutiți, la cerere, de aplicarea legislației statului de reședință, cu condiția să nu fie supuși acestei legislații ca urmare a exercitării unei activități profesionale.